

10 gr.

10 gr.

NOWINY CODZIENNE

Nr. 215

Warszawa, sobota 10 lipca 1937 r.

Rok XII

Co dalej w zatargu wawelskim?

Pan Walery Sławek na widowni

Min. Beck i min. Świętosławski współdziałają w załatwieniu zatargu

Wiadomość o tym, że treść listu metropolity Sapiehy do pana Prezydenta R. P. nie zadowoliła Głowy Państwa, spadła jak grom z jasnego nieba na koła polityczne, które uważały, że wszystko już załatwione, że nawet wniosek o zwołanie sesji nadzwyczajnej sejmiku będzie wycofany.

TREŚĆ LISTU

Ograniczymy się w tej sprawie do podania jedynie koniecznych informacji, zaznaczając, że nie znamy tak zasadniczego elementu sprawy, jak treść listu Metropolity Sapiehy.

W związku z tą sprawą słusznie pisze „Wieczór Warszawski”:

„Zasadnicze w tej sprawie jest pytanie, czy rząd podyma do wiadomości Sejmu wszystkie dokumenty, a w szczególności odywały listy, które stały się osłami konfliktu. To uważamy za konieczne.”

KTO PISAŁ LIST?

Jak ustaliliśmy, list redagowany był przez Metropolitę Sapieha, a jego treść nie była znana ani nuncjuszowi Cortesiemu, ani też rządowi.

W rozmowie z Metropolitą Sapieha nuncjusz Cortesi wysunął jedynie postulaty co do redakcji listu, zaś Metropolita Sapieha oświadczył, iż do nich się zastosuje. Postulaty te były wynikiem rozmów między nuncjuszem Cortesim a min. Beckiem.

Dalszy przebieg wypadków jest znany. Audiencja biskupa Rosponda i ks. prał. Bystrzowskiemu u p. Prezydenta miała przebieg, o którym informuje „IKC” (por. str. 3).

MIN. ŚWIĘTOSŁAWSKI W GDYNI

Po zakończeniu audiencji z treścią listu zapoznał się Pan Prezydent i, jak wolno się domyślać, p. min. Świętosławski, który dla załatwienia tej sprawy wyjechał specjalnie do Gdyni. Wkrótce po tym, w godzinach wieczornych ukazał się znany czytelnikom komunikat, redagowany, jak to informuje „Wieczór Warszawski”, przy współudziale min. Świętosławskiego.

WATYKAN I KS. METROPOLITA

Obecnie zatargu sprawa pozostaje nadal w rękach rządu i załatwiana będzie na drodze dyplomatycznej. Koła zbliżone do rządu zapewniają, że po zapoznaniu się Watykanu z treścią listu będzie to przede wszystkim sprawa wewnętrzna Kościoła.

Należy zaznaczyć, że Watykan powierzył załatwienie zatargu wawelskiego nuncjuszowi Cortesiemu. Z tego względu, poza osobą ks. metropolity Sapiehy i jego

sufragana ks. biskupa Rosponda episkopat polski nie ma ze sprawą nic wspólnego.

SESJA SEJMU

Po dzisiejszym komunikacie urzędowym w sprawie zatargu nabiera znów aktualności sprawa sesji nadzwyczajnej sejmiku. Jak mówią, na p. Walerego Sławka, inicjatora wniosku o zwołanie se-

sj nadzwyczajnej, wywierano nacisk, by zgodził się on na wycofanie wniosku. Gdy mówiono, że zatarg jest już załatwiony, p. Sławek wyrażał gotowość wycofania wniosku, a ściślej mówiąc wywarcia odpowiedniego wpływu na swych przyjaciół. Obecnie sprawa wygląda zupełnie inaczej i należy się raczej liczyć ze zwołaniem sesji nadzwyczajnej.

Poszukiwania Amelii Earhart nadal bez rezultatu

HONOLULU, 9. 7. Poszukiwania zaginionej lotniczki Earhart nie daly w ciągu czwartku żadnych wyników. Przeszukano okolice wysp Phoenix i, pobliskich raf koralowych. Dowództwo marynarki poleciło zbadać w piątek tereny położone bardziej na południe.

Rząd nowozelandzki wydał ze swej strony zarządzenie, aby wszystkie statki, znajdujące się w pobliżu przypuszczalnego miejsca opadnięcia mis Earhart na wodę, bacznie śledziły okolicę i donosiły o każdym szczególe, mogącym naprowadzić poszukiwania na właściwą drogę.

Sensacja jakich mało

Włamywacze uciekli policyjnym autem

HUNSVILLE (Texas), 9. 7. W godzinach rannych wydarzył się

tu niezwykle wypadek. Z miejscowego więzienia zbiegło trzech osobników, odbywających karę za ciężkie włamanie. W pogoni za zbiegami udało się uzbrojona policja.

Gdy włamywacze znaleźli się za miastem, rzucili się pomiędzy łany zboża. Policja prowadząca pościg, opuściła swój samochód, który pozostawiła bez opieki na drodze. W samochodzie znajdował się karabin maszynowy.

Włamywacze zmylili pogoni, dopadli do samochodu i z karabinu maszynowego dali salwę w kierunku nadbiegających policjantów. W kilka sekund później samochód policyjny, w którym znajdowali się więźniowie, ruszył ku wielkiemu zakłopotaniu policjantów.

Fundusz 35.000.000 zł. dla Związku Polskiego

na popieranie rzemiosła i handlu polskiego

Nasz projekt zlikwidowania przeludnienia wsi

Ostatnio przeprowadzone obniżenie oprocentowania wkładów oszczędnościowych w bankach państwowych i prywatnych (czytaj zagranicznych) oraz w kasach oszczędnościowych o 1 procent.

ce oprocentowania wkładów? Naszym zdaniem z funduszy tych powinien być przede wszystkim poparty polski handel i polski drobny przemysł.

POPRAĆ POLSKI HANDEL!

Umożliwić dziś napływ ludności wiejskiej do zajęć handlowych i przemysłowych, to najważniejsze zadanie gospodarcze chwili, to ważny krok na drodze do rozwiązania trudnego zagadnienia przeludnienia wsi.

Mamy w rolnictwie o 9.000.000 ludności za wiele. Trzeba raz na serio zabrać się do urzeczywistnienia planu, który by dał im pracę i chleb.

Suma 35.000.000 złotych rocznie nie jest na ten cel zbyt wielka — raczej o wiele za mała. Ale

Podróż króla Karola

BUKARESZT, 9. 7. Król Karol opuścił dziś o godz. 9.30 stolicę, udając się, przy zachowaniu ścisłego incognito, w podróż do Francji, Belgii, Anglii i Jugosławii.

w każdym razie byłoby to już poważny początek.

NIE DOPUŚCIMO DO TEGO!

Nie wolno dopuścić do tego, by miata ona utonąć w kieszeniach zagranicznych kapitali-

stów. Trzeba z niej utworzyć fundusz administrowany przy współudziale „Związku Polskiego”, przeznaczony na niskooprocentowane lub bezprocentowe kredyty dla drobnych kupców i przemysłowców-Polaków.

Panika wśród dyktatorów reklamy

Czy prasa Str. Narodowego

przyłączy się do naszej akcji?

Wiadomość, podana przez nas w tych dniach o zamierzonym po parciu przez prasę Stronnicstwa Narodowego walki z żydowskimi biurami ogłoszeń zapoczątkowanej w r. ub. przez „ABC” wywołania w zainteresowanych kołach żydowskich prawdziwy popłoch. Wczoraj w jednym z wykwiutnych lokali warszawskich w śródmieściu odbyło się zebranie przedstawieli warszawskich biur ogłoszeń, znajdujących się w rękach żydów.

Na zebraniu tym, którego przebieg utrzymany jest w ścisłej tajemnicy, omawiano szczegółowo nową sytuację i postanowiono za

stosować szereg środków, które mają udaremnić bojkot żydowskich biur ogłoszeń przez prasę Stronnicstwa Narodowego.

Jakie to mają być środki, nie udało się nam ustalić. Wiadomo tylko, że żydowscy potentaci ogłoszeniowi gotowi są do największych ofiar, aby uniemożliwić dalszy krok na drodze walki z dyktaturą żydowskich biur ogłoszeń.

Mówi się bowiem, że w razie ogłoszenia bojkotu żydowskich biur ogłoszeń przez całą prasę narodową w Polsce, w krótkim przeciągu czasu zajęłaby podobne stanowisko znaczna część prasy sanacyjnej. Oznaczałoby to zni-

szczenie podstaw egzystencji największych żydowskich pośredników ogłoszeniowych.

Sprawa ta podobno będzie rozpatrywana na jednym z najbliższych posiedzeń Zarządu Głównego Stronnicstwa Narodowego. Jako argument, przemawiający za stanowiskiem tych, którzy domagają się poparcia walki ABC wysuwa się przekonanie, że korzystanie z żydowskiego pośrednictwa ogłoszeniowego jest jeszcze o wiele szkodliwsze z punktu widzenia narodowego od przyjmowania żydowskich ogłoszeń. Umożliwia bowiem żydom wkraczanie w stosunki wewnętrzne prasy polskiej.

Na marginesie tych wydarzeń warto zanotować, że według obliczeń, straty ABC wskutek przeprowadzenia konsekwentnego bojkotu biur żydowskich wyniosły w ciągu 6 miesięcy około 45.000 zł. Natomiast żydowskie biura ogłoszeń poniosły w tym czasie straty wielokrotnie wyższe, gdyż straciły sporą liczbę klientów. Łatwo sobie wyobrazić, jak bardzo wzrosłyby straty żydowskie, gdyby do akcji naszego pisma przyłączyły się choćby tylko dzienniki i czasopisma, wydawane jako organy Stronnicstwa Narodowego.

Wybuch

w magazynie amunicji

HELSINGFORS, 9. 7. Położone pod stolicą w Suomenlinna fortyfikacje i magazyny amunicji były dziś widownią olbrzymiej eksplozji. Wybuch nastąpił w murach magazynów, zawierających zapasy prochu i amunicji. Na miejsce wypadku przybyła straż ogniowa i przedstawiciele władz wojskowych z Helsingforsu. Liczba ofiar wynosi 11 zabitych i 23 rannych.

Zycie Amelii Earhart

W chwili, gdy piszemy te słowa, niewiadomo jeszcze, jaki wynik dadzą poszukiwania Amelii Earhart na falach Oceanu Spokojnego.

Może Amelia Earhart już nie żyje? Może resztkami siły próbuje dawać sygnały poszu- kującym ją okrętom i samolotom? Może wypatruje na bezmiernej pustyni wodnej zarysów zbawczego okrętu lub nasłuchuje, czy przypadkiem huk motorów samolotowych nie przyniesie jej ratunku?

Zamiast pewnych wieści o losie Amelii Earhart mamy suche informacje o statkach, które biorą udział w akcji ratowniczej, o 54 samolotach, które już wkrótce przejdą z pomocą kilku obecnie już biorących udział w poszukiwaniach.

Jakiś rzeczowy Amerykanin obliczył, ile kosztuje dotychczas akcja ratownicza. Okazuje się, że koszt jej wynosi dziennie 25.000 dolarów czyli

przeszło 1250 tysięcy złotych. Można by niewątpliwie powiedzieć, że przy pomocy tych olbrzymich środków uratowałoby się życie wielu tysiącom ludzi. Ale nikt nie wystąpił do tychczas z hasłem zaniechania akcji ratowniczej i nikt napewno z nim nie wystąpi.

Bo życie Amelii Earhart przedstawia dla dziesiątków milionów Amerykanów wartość, której nawet ten zmaturalizowany naród nie chciałby mierzyc dolarem.

Amelia Earhart urasta do miary symbolu bohaterstwa. Lotnik transoceaniczny, choćby był pilotem zdawałoby się już uregulowanej komunikacji na stałych liniach lotniczych często staje oko w oko ze śmiercią, jak poucza o tym choćby przykład słynnego pilota francuskiego Mermoza. A co dopiero mówić o lotnikach pionierach, takich jak Amelia Earhart!

Próby przelotu nad Ocea-

nem Spokojnym są jeszcze dziś przedsięwzięciem szaleń- cym, tak jak niedawno przed sięwzięciem szaleńcym były przeloty nad Oceanem Atlantyckim. Wiemy o tym choćby stąd, że i naród Polski złożył swe ofiary w walkach o pokonanie oceanów.

S. p. Idzikowski raz uratowawszy swe życie, przy drugiej próbie przelotu znalazł śmierć na Azorach. Cudem niemal uratowany Hausner zginął przy przygotowaniu swego drugiego lotu transatlantyckiego.

Po tych pierwszych szaleń- czych próbach przyszedł dalsze, już lepiej przygotowane, przeprowadzone przy użyciu lepszych samolotów. I właśnie w chwili gdy gdzieś na rafie koralowej koło wyspy Howland kona Amelia Earhart śmiercią najstraszniejszą — bo śmiercią głodową, podjęto próbę wprowadzenia komunikacji lotniczej nad północnym

Atlantykiem na wzór już dawno istniejącej linii lotniczej do Ameryki Południowej.

Amelia Earhart była właśnie tą pionierką, która przygotowywała wprowadzenie stałej, pewnej i bezpiecznej komunikacji lotniczej nad Oceanem Spokojnym. Nie trzeba tłumaczyć ile przyniosłoby korzyści jej narodowi to przedsięwzięcie.

Powie ktoś, że Amelia Earhart latała dla sławy i pieniędzy? Trudno ocenić motywy działania ludzkiego, ale niech ci, którzy tak sądzą, spytają Amelię Earhart w tej chwili na co przyda się jej sława i majątek?

Amelia Earhart to jednak symbol bezinteresownego bohaterstwa i o ten symbol chodzi tym, którzy nie liczą dolarów wydawanych na jej ratunek, choć dotąd zawsze i wszędzie liczyli je dokładnie...

W. Z.

Chcesz wiedzieć prawdę o Ru- chu Narodowo Radykalnym, za- prenumeruj „Nowy Ład”. Prenumerata kwart. zł. 2,20, dla prenumeratorów „ABC” zł. 1,50. Adres Admin. i Red. Al. Jerzo- lmskie 3a, m. 11. Konto P. K. O. 10666.

Konflikt wawelski nie załagodzony

P. Prezydent R. P. uznał pismo ks. metropolity Sapiehy za nie wystarczające

GDYNIA, 8. 7. Dnia 8 b. m. przed południem przybył do Gdyni, przebywający od kilku dni w Juracie Pan Prezydent R. P., który w towarzystwie szefa kancelarii cywilnej dr. Łepkowskiego oraz przybyłego z Warszawy Ministra W. R. i O. P., prof. Świętosławskiego przyjął na audiencji delegatów kapituły krakowskiej z J. E. ks. biskupem Rospondem na czele. Treścią konferencji była sprawa incydentu wawelskiego.

Pan Prezydent R. P. po skończonej konferencji, udał się na pokładzie O. R. P. „Mewa” z Oksywia do Juraty.

W godzinach późno wieczornych ogłoszony został komunikat urzędowy agencji P. A. T. do

tyczący konfliktu wawelskiego. Oto jego treść:

„Bezpośrednio po otrzymaniu przez rząd polski wiadomości o zamiarze arcybiskupa krakowskiego co do przeniesienia trumny marszałka Piłsudskiego i o fakcie, iż ks. arcybiskup odpowiedział odmownie na list Pana Prezydenta Rzeczypospolitej w tej sprawie charge d'affaires Rzeczypospolitej Polskiej przy Watykanie z dnia 24 czerwca demarche, zwracając uwagę stolicy apostolskiej na niedopuszczalne zarządzenie ks. metropolity krakowskiego i wyrażając przekonanie, iż stolicą apostolską znajdzie środki, aby dać satysfakcję głowie państwa polskiego i uczuciom narodu polskiego. Nuncjusz apostolski, wykazując w dotychczasowym przebiegu sprawy duże zrozumienie dla jej istoty i powagi, i będąc w porozumieniu z ministrem spr. zagr. J. Beckiem starał się wynaleźć godny sposób załatwienia sprawy.

Niestety, wbrew uzasadnionym nadziejom, list ks. metropol. krakowskiego doręczony w dniu 8 bm. przez delegację kapituły krakowskiej Panu Prezydentowi Rzeczypospolitej odbiegał tak dalece od omawianego między ks. mgr. Cortesi i ministrem spr. zagr. załatwienia, że z polecenia Pana Prezydenta Rzeczypospolitej szef kancelarii cywilnej zmuszony był oświadczyć delegacji:

„Po odmowie księcia metropolity krakowskiego na życzenie Pana Prezydenta, które wyrażone zostało w piśmie z dn. 22 czerwca r. b. Pan Prezydent przekazał sprawę rządowi. W doręczonym przez Waszą Ekscelencję piśmie księstwo metropolity z dn. 6 lipca Pan Prezydent nie znalazł żadnych podstaw do zmiany tego postępowania. Prowadzenie spra-

wy pozostaje więc nadal w rękach rządu.”

Wobec tego rząd Rzeczypospolitej podejmuje ponownie prowadzenie sprawy na właściwej drodze.”

Tak brzmi komunikat urzędowy nadesłany nam przez Polską Agencję Telegraficzną.

Jakie będą dalsze losy konfliktu wawelskiego? Wyżej zacytowany komunikat stanowi niewątpliwie dużą niespodziankę i trudno jest obecnie przewidywać jak rozwiną się wypadki dalej. Najprawdopodobniej jednak sprawa wejdzie znów na drogę rokowań dyplomatycznych.

Nowy „doniosły dokument” gen. Franco w sprawie współpracy hiszpańsko-włoskiej

LONDYN, 8. 7. W dobrze poinformowanych kręgach politycznych otrzymano wiadomość o niezwykle doniosłym dokumencie wystosowanym przez gen. Franco do premiera portugalskiego Salazara.

Treść tego dokumentu zakomunikowana być miała przez ambasadora portugalskiego Monteiro ministrowi Edenowi.

W nocy tej gen. Franco oświadczać ma wobec rządu portugalskiego, jako również i zainteresowanego co do przyszłości półwyspu Iberyjskiego, że czuje się rozczarowany stanowiskiem rządu włoskiego wobec Hiszpanii. Gen. Franco przyznawać ma jakoby w swym liście, że obecnie nabiera przeświadczenia, iż istotne zamiary Mussoliniego mają na celu zmianę ukształtowania się stosunków międzynarodowych w zachodniej części morza Śródziemnego i ustanowienie wpływu włoskich na półwyspie Iberyjskim.

Gen. Franco oświadczać ma, że tego rodzaju dążenia Włoch stoją w zupełnej sprzeczności z jego własnymi dążeniami i zamiarami odrodzenia narodowego Hiszpanii wobec czego przewiduje on możliwość załamania się w niedługiej przyszłości dotychczasowej współpracy z rządem włoskim. Gen. Franco podkreślać ma w swoim piśmie, że w obliczu tych trudności uważa wyrównanie stosunków z Wielką Brytanią za niezwykle doniosłe, albowiem jego zdaniem, na dłuższą metę, Hisz-

pania liczyć może tylko na współpracę z Wielką Brytanią, jako z jedynym mocarstwem, zdolnym do udzielenia Hiszpanii pomocy,

Kto zabił Piotra Zakrzewskiego? Zawikłany proces przed Sądem Apelacyjnym

W Sądzie Apelacyjnym toczył się niezwykle zawiarty proces o tajemnicze zabicie, dokonane w grudniu 1935 r. we wsi Żebraki w pow. siedleckim na osobie zamożnego gospodarza Piotra Zakrzewskiego.

Wczorzem, gdy Zakrzewski siedział u siebie w mieszkaniu, ktoś strzelił do niego przez zamknięte okno z dubeltówki. Nabój strutowy ugodził w twarz i głowę Zakrzewskiego, który zmarł.

Podjętą policję poszły w kierunku zięcia Zakrzewskiego, Jana Franczaka. Parę dni przed zabójstwem bowiem Zakrzewski zgłaszał się na posterunek policji i żalił się, że zięć razeni z synem Władysławem Zakrzewskim knują z zamiarami i grozą śmierci.

Pod oknem, gdzie znajdował się skrytobójca, znaleziono na śniegu ślady nóg. Gdy jako podejrzanego o dokonanie morderstwa aresztowano Jana Franczaka, okazało się, że pozostałe na śniegu ślady pochodzą od jego obuwiu. Ustalono również, że na parę dni przed zabójstwem Franczak tajemniczo nabył dubeltówkę. Rewizja wykryła dubeltówkę, przy czym stwierdzono, iż z tej broni strzelano do Zakrzewskiego.

Mimo dowodów, zebranych przeciwko Franczakowi, nie chciał się on przyznać do winy. Sąd Okręgowy w Siedlcach skazał go na dożywotnie więzienie.

Już w podniesieniu apelacji Franczak nadesłał do prokuratora sensacyjny list, w którym oskarżył swego brata, Andrzeja, i syna zabitego Zakrzewskiego, Władysława. Mili oni namówić za wynagrodzeniem 400 zł. Franciszka Szymańskiego do dokonania skrytobójstwa.

W liście Jan Franczak dowodził, że stosunki pomiędzy ojcem a synem były napięte, gdyż Władysław Za-

Ameryka zezwala na wywóz helium

WASZYNGTON, 8. 7. W dniu dzisiejszym przyjęty został przez komitet dla spraw ochrony kraju projekt zezwalający na wywóz z Ameryki helium dla celów handlowych. Projekt ustawy przewiduje, że wywóz odbywać się może za pozwoleniem i pod nadzorem krajowego urzędu zbrojnego zaopatrzenia i jednocześnie za zezwoleniem trzech członków rządu związkowego. W ten sposób akceptowana ustawa przedłożona będzie wkrótce izbie ustawodawczej.

Zadnych pertraktacji z czerwonymi Gen. Franco dąży do całkowitego zwycięstwa

LONDYN, 9. 7. Gen. Franco udzielił wywiadu specjalnemu korespondentowi „Times’a” w Salamance, w którym oświadczył, że

uważa wycofanie ochotników cudzoziemskich z Hiszpanii za nie do przeprowadzenia. General podkreślił, że rząd walencki nie jest rządem w ścisłym tego słowa znaczeniu i nie posiada odpowiedniego autorytetu, aby móc przeprowadzić taką decyzję. Franco stwierdził, że nie pragnie żadnych pertraktacji z czerwonymi z udziałem lub bez udziału mocarstw nieinterwencyjnych. Celem, do którego zmierza rząd po wstąpieniu „jest osiągnięcie całkowitego zwycięstwa.

Gen. Stachiewicz wraca do kraju

BUKARESZA, 8. 7. Wczoraj w nocy szef Sztabu Głównego, gen. Stachiewicz, gen. Malinowski i grupa wyższych oficerów polskiego sztabu w towarzystwie szefa rumuńskiego sztabu generalnego, gen. Sichiitu, gen. Atanasiu, gen. Innescu i wyższych oficerów rumuńskich, wyjechali na wybrzeże Morza Czarnego. Dziś gen. Stachiewicz wyjeżdża wprost z Konstanz do Warszawy.

Jugosławia — Francja — Szkocja Trasa podróży króla Karola II

BUKARESZA, 8. 7. W dniu jutrzejszym oczekiwany jest wyjazd króla Karola II w dłuższą podróż zagraniczną.

Jak słychać król odwiedzi najpierw siostrę swoją w Białogrodzie, następnie kuzynów w Siegmaringen, po czym uda się do Francji, do jednej z miejscowości kąpielowych prawdopodobnie do Deauville. Król odwiedzi również Paryż, gdzie zetknie się z kierowniczymi osobistościami z król politycznych i wojskowych.

Być może, że król będzie obecny na ćwiczeniach terenowych

armii francuskiej. W dalszym ciągu król odwiedzi belgijski dwór królewski oraz uda się do Szkocji na wielkie polowania, które będą tam zorganizowane w sierpniu r. b. Powrót króla przewidziany jest w drugiej połowie sierpnia. Na czas podróży króla jego prerogatywy konstytucyjne przechodzą na rękę ministrów. Odpowiedni dekret ukaże się zapewne jutro. Jakkolwiek król w toku swej podróży zetknie się z politykami, mężami stanu i szefami państw, z którymi odbędzie rozmowy, podróż jego obecna nie ma charakteru oficjalnego.

Polska placówka rośnie

Dowiadujemy się, że znana firma „Polo”, fabryka świec i mydła, powiększając rozmiary przedsiębiorstwa, otwiera z dniem 1

sierpnia b. r. wielki sklep przy ul. Nowogrodzkiej 49, w „Domu Katolickim”. Szcześć Boże nowej placówce.

Wiadomości gospodarcze

WYWÓZ Z POLSKI W MAJU

Eksport polski w maju r. b. wyrażał się sumą 90.912 tys. zł., z czego do krajów europejskich wywieziono za 69.172 tys. zł., do innych zaś części świata za 21.740 tys. zł. Rozpatrując statystykę eksportu do poszczególnych krajów, stwierdziliśmy, że nadal najwięcej towarów wywieziono do Anglii, bo za 15.842 tys. zł., następnie do Niemiec za 13.322 tys. zł., do Stanów Zjednoczonych za 9.792 tys. zł., do Szwecji za 6.095 tys. zł., do Holandii za 5.528 tys. zł. i t. d. W ciągu maja r. b. eksport wzrósł w obrębie Europy do Finlandii, Szwecji, Węgier i ZSRR, w obrębie innych części świata do Meksyku i Persji.

REORGANIZACJA PORTU W GDYNI

Na najbliższym posiedzeniu Komitetu ekonomicznego ministrów ma być rozważany projekt reformy ustroju portu gdynskiego, opracowany przez ministerstwo przemysłu i handlu.

Projekt ten przewiduje utworzenie z portu w Gdyni (który obecnie podlega urzędowi morskemu) osobnego skomercjalizowanego przedsiębiorstwa państwowego, na wzór innych przedsiębiorstw skomercjalizowanych, a zatem nadanie mu pełnej samodzielności finansowej i uregulowanie sprawy nadzoru państwowego nad portem.

Notowania giełd warszawskich

GIEŁDA PIENIĘŻNA

Dewizy: Berlin (sprzedaż 212,51, kupno 211,67); Gdańsk (sprzedaż 100,20, kupno 99,80); Londyn 26,23; Nowy Jork 5,29; Nowy Jork (kabel) 5,29,25; Paryż 20,49; Praga 18,42; Wiedeń (sprzedaż 99,20, kupno 98,80) Marka niemieńska (sprzedaż 143,00, kupno 141,00).

Papiery procentowe: 3 proc. poz. prem. inwest. 1-let. em. 65,50; 3 proc. poz. prem. inwest. seria 1-let. em. 82,50; 4 proc. państw. poz. prem. dolarowa 38,00; 5 proc. poz. konwersyjna 59,75 — 59,50 — 60,00; 8 proc. L. Z. Kom. Banku gosp. kraj. 94,00 (w proc.); 7 proc. L. Z. Komun. Banku gosp. kraj. 83,25; 5,5 proc. L. Z. Komun. Banku gosp. kraj. 81,00; 8 proc. oblig. budowlane Banku gosp. kraj. 93,00; 8 proc. L. Z. ziemskie dolar. zwart. kupon 7,90 zł.; 5 proc. L. Z. Warszawy (1931 r.) 60,25 — 60,00; 6 proc. oblig. m. Warszawy 6 em. 62,00 — 63,00; 8 i 9 em. 57,50.

Akcje: B. Polski 101,00; Lilpop 96,75 — 46,50; Starachowice 29,50. Tendencja dla dewizy mocniejsza, dla akcji niejednolita. Pożyczki dolarowe w obrocie prywatnym: 7 proc. poz. śląska 33,25; 7 proc. poz. m. Warszawy (Magistrat) 52,25.

GIEŁDA ZBOŻOWA

Ceny rozumieją się za 100 kg. par. ryty wagon Warszawa, w handlu hurtowym, w ładunkach wagonowych za gotówkę.

Peszczka jednolita 28,00 — 29,50, pszenica zbierana 23,50 — 29,00; żyto I standard 23,75 — 24,00; żyto II standard 23,50 — 23,75; owies I standard 27,50 — 28,00; owies II standard 27,00 — 27,50; jęczmień 24,50 — 25,00; groch polny 23,00 — 24,00; wyka 26,00 — 27,00, łubin niebieski 16,50 — 17,00, łubin złoty 17,50 — 18,00, konieczna czerw. 110,00 — 125,00, mak niebieski 68,00 — 70,00; mąka pszenna gat. I 43,00 — 43,50, mąka pszenna gat. II 35,00 — 36,00; mąka pszenna gat. III 31,00 — 32,00; mąka pszenna pastwana 24,00 — 25,00; mąka żytnia gat. I 34,00 — 35,00; mąka żytnia razowa 29,00 — 30,00; otręby pszenne grube 17,00 — 17,50; otręby pszenne małe 16,00 — 16,30; otręby żytnie 17,50 — 18,00; makuchy lufiane 21,50 — 22,00, makuchy rzepakowe 16,75 — 17,25.

Ogólny obrót 593 t., w tym żyta 25 t. Usposobienie spokojne.

Krwawe starcie robotników z policją

ALCOA (Stan Tennessee) 8. 7. W śróde w pobliżu fabryki aluminium doszło do starcia pomiędzy 300 strajkującymi robotnikami a 126 policjantami. W wyniku starcia 1 osoba została zabita, a 20 odniosło rany, w tym większość ciężkie. Jeden z policjantów, ranny w walce, zmarł.

Na miejsce wysłano kompanię karabinów maszynowych gwardii narodowej, specjalny oddział, uzbrojony w bomby łzawiące, oraz 2 kompanie piechoty.

Sobota 10 lipca

6.15 Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6.18 Gimnastyka. 6.38 Muzyka (płyty). 7.00 Dziennik. 7.10 Muzyka (płyty). 11.57 Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12.03 Dziennik. 12.15 „Popłony” — aktualna pogadanka rolnicza. 12.25 Koncert ork. wojskowej. W progr. marsze wojskowe. 15.45 Wiadomości gospodarcze. 16.00 Teatr Wyobraźni dla dzieci: „Suche wisko p. t. „Wyprawa pod psem”. 16.30 Mniej znane utwory. Koncert. 17.30 Audycja konkursowa. 17.50 „Taternik z aparatem fotograficznym” — pogadanka. 18.15 Miliza Korius i Herebert Ernest Groh (płyty). 19.00 Pieśni ludowe Ziemi Wileńskiej. 19.50 Wadomości sportowe. 20.00 Audycja dla Polaków zagranicą: „Słabym piosenki wielkopolskie”. 20.45 Dziennik. 21.00 „Siła przeznaczenia” — I i II akt opery Giuseppe Verdiego. Transmisja z Cremo. W przerwie ok. godz. 21.25 Przegląd wydawnictw. 22.40 Rezerwa (płyty). 22.50 Ostatnie wiadomości dziennika i komunikat meteorologiczny.

WARSZAWA II (Mokotów)

13.00 Koncert rozrywkowy (płyty) 14.06 „Z twórczości kameralnej Franciszka Schuberta” 15.00 Zwłoc kul-

Michalak i Olecki zawieszni

Polski Związek Kolarski postanowił zawiesić Oleckiego na trzy miesiące za nieposłuszeństwo zachowanie się i nieposłuszeństwo wobec kierownictwa wysiłku dookoła Polski.

Michalak został zawieszony na 4 tygodnie za zachowanie niegodne kolarza polskiego.

ralne stolicy. 15.05 Koncert rozrywkowy (płyty). 22.00 Wiadomości sportowe. 22.05 Muzyka lekka (płyty). 23.00 „Pasażerka” — monolog. 23.15 Muzyka taneczna (płyty).

Niedziela, dn. 11 lipca
8.00. Sygnał czasu i pieśń „Serdeczna Matko”. 8.03. Dziennik. 8.15. Audycja dla wsi. 9.00. Dzień Morza w Gdyni. 12.15. W kraju tysiąca i jednej nocy — poranek w wyk. ork. symf. Transm. z Parku Helenów (z Łodzi). 13.15. Przegląd kulturalny. 13.25. Koncert Polskiej Kapeli Ludowej pod dyr. F. Dzierżanowskiego. 14.40. Audycja dla dzieci. 15.00. Audycja dla wsi. 16.00. Melodie operetkowe w wyk. S. Orłowskiej (sopran). A. Wasieła (tenor) oraz płyty. 17.00. Sluchowisko „Świeczka zgasta”, komedia Aleksandra Fredry (wznowiecie). 18.00. Czarna kawa przy mikrofonie — transm. z ogrodu cukierni „Czerwonego Ształa” w Wilnie. W przerwie o godz. 18.55 — 19.10. „Nad i pod Niagarą” — felieton. 20.00. Piosenki greckie i bułgarskie (płyty). 20.50. Dziennik. 21.00. Capstrzyk Marynarki Wojennej z Gdyni. 21.01. Dzień Morza w Gdyni — reportaż. 21.10. „A czy znasz ty bracie młody” — rewia letniskowa (ze Lwowa). 21.40. Wiadomości sportowe. 22.00. Koncert wieczorny w wyk. ork. P. R. i Artura Hermelina (fortepian). 22.50. Ostatnie wiadomości dziennika i komunikat meteorologiczny.

WARSZAWA II (Mokotów)

15.00. Zespół salonyowy J. Stena. 16.00. Transkrypcje instrumentalne Liszta i Kreislera (płyty). 22.00. Wiadomości sportowe. 22.05. Muzyka taneczna (płyty).

Oblał żonę kwasem Sąd skazał go na 3 lata

Do wyjątków należą sprawy gdzie w charakterze oskarżonych o oblanie kwasem znajdują się mężczyźni. Tak właśnie proces rozpatrywał Sąd Okręgowy przed którym stanął urzędnik prywatny Edmund Kwiatkowski.

Przed parą laty Kwiatkowski poślubił przystojną pannę Eugenję. Wkrótce jednak stracił pracę i zmuszony był wyjechać do Płocka. Małżonkowie rozstali się z konieczności i Eugenja Kwiatkowska zamieszkała u swoich rodziców.

Po roku stosunki materialne Kwiatkowskiego polepszyły się o tyle, że postanowił on sprowadzić do Płocka żonę. Okazało się jednak, że młoda niewiasta nie chce wracać do domu męża, zarzucając mu nałogowe piństwo i nierówny, awanturczycki charakter. Kwiatkowski zaczął alarmować żonę listami, błagając o powrót i parokrotnie przyjeżdżał do Warszawy, spodziewając się, że osobista inter-

wencja wywrze swój skutek. Tymczasem zawiódł się.

W kwietniu bieżącego roku Kwiatkowski spotkał się na ulicy Żelaznej. Mąż nalegał, aby Kwiatkowska wracała do niego. Gry usłyszał odmowną odpowiedź wszedł do bramy pod pretekstem poprowadzenia sobie sznurów, a następnie chwycił żonę jakimś żrącym płynem w oczy. Osłepiona niewiasta podniosła głośny krzyk. Kwiatkowski szybko oddalił się.

Skutki oparzenia były fatalne. Kwiatkowska bowiem utraciła wzrok w prawym oku, a ponadto została bardzo zeszpecona.

W Sądzie Okręgowym zamachowca na wzrok i urodę żony przyznał się do czynu, oświadczając, że uczynił to celowo, był bowiem rozgoryczony i rozżalony z powodu uporu żony, którą kochał, a która nie chciała dalej z nim żyć.

Sąd skazał Kwiatkowskiego na 3 lata więzienia.

Prenumerata ABC

zamawiać można:
OSOBISCIE LUB PISEMNIE w Kantorze ABC — Aleje Jerolimskie 3a.
TELEFONICZNIE 81833 lub 309.33
WPLATĘ PRENUMERATY skutecznie można:
OSOBISCIE w Kantorze ABC Al. Jerozolimskie 3a,
PRZEKAZEM ROZRACHUNKOWYM drukowanym w ABC na początku i na końcu miesiąca.
PRZEKAZEM POCZTOWYM pod adresem Kanteru ABC.
BLANKIETEM P. K. O. Nr. 23400.
PRZEZ ROZNOŚCIELKĘ (za pokwitowaniem).
PRENUMERATA ABC KOSZTUJE MIESIĘCZNIE:
zł. 2.30 bez premii, zł. 3.30 z premią (dziela Sienkiewicza).
DOREČZANIE ABC w Warszawie odbywa się najpóźniej do godziny 7.30 rano.

WIADOMOŚCI Z TORU

Zapisy na dziś

GON. 1. Nagr. 1800 zł. dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 1600 m: Atak, Dapifer, Ragusa, Gral, Dzwon II, Lawina, Marykietanka, Korona, Bobrujsk, Margas.
GON. 2. Sprzedażna Nagr. 1800 zł. dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 2100 m: Ama, Guerra, Rumak, Kreon, Magnat, Wrzos, Harrietta, Hardiesse.
GON. 3. Nagr. 2000 zł. dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 1300 m: Irysz, Kryniczanka, Harmattan, Kabina, Ahi, Dzwon II, Lawina, Moutarde, Pamir, Korona, Infantka.
GON. 4. Sprzedażna. Nagr. 1800 zł. dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 2100 m: Limik II, Alerte, New York, Indolence, Turrene, Frejlina, Night Breeze, Kryton.
GON. 5. Nagr. 2500 zł. dla 4 l. i st. og. i kl. Dyst. 2400 m: Tamano, Taiga, Dell, Dar, Tototte, Babinicz, Rewers, Grand Seigneur.
GON. 6. Nagr. 1400 zł. dla 3 l. i st. og. i kl. Dyst. 1800 m: Giorgetta, Hetman Koronny, Partytura, Sessi, Land Lady, Mekka, Saga, Frejlina, Struna, Night Breeze, Silina, Indus, Bryza, Moneta, Noisette.
GON. 7. Nagr. 1200 zł. dla 4 l. i st. og. i kl. Dyst. 2200 m: Komar, Decobra, Nidzica, Knight, Magnat, Kropido, Humor, Tęczyn, Kryton, Morwa, Farys II.
GON. 8. Nagr. 1200 zł. dla 3 l. og. i kl. Dyst. 2100 m: Ama, Korazon, Trzask, Genewa, Ignis, Jesien, Grog, Krynica II, Tasmania.

PALESTYNA

Zaprojektowany przez królewską komisję angielską podział Palestyny na 3 części i utworzenie z jednej z nich samodzielnego państwa żydowskiego, zdolnego pomieścić ponad milion „synów i córek Izraela” stanowi, — mimo swego „półśrodkowego” charakteru, — poważny krok naprzód w rozwiązaniu sprawy żydowskiej w skali światowej.

Nie naszym jest coprawda obowiązkiem i kłopotem wyszukiwania dla żydów odpowiednich terenów emigracyjnych, mogących zapewnić im znormalizowanie życia narodowego. Jest to bowiem w pierwszym rzędzie ich własnym obowiązkiem i zadaniem. Jest to również i obowiązkiem innych państw europejskich, wspólnoty w zastrzeżeniu dzisiejszego, — tak bardzo dla żydów nieprzyjemnego i niebezpiecznego — stanu.

Jednakowoż jesteśmy, — nie tylko ze względów technicznych, zainteresowani w tym, by żydzi posiadali możliwie najszersze i najlepsze możliwości emigracyjne. A samodzielnego państwa żydowskiego nie powiększy dotychczasowych kontyngentów emigracji żydowskiej, choć wpłynie na zmocnienie żydowskiego „ciężu” do Erec Izraela. Teren emigracyjny zostaje bowiem wydatnie ograniczony. Marzenia żydów o rozszerzeniu emigracji na teren Transjordanii — skończyły się zacieśnieniem terenu emigracyjnego tylko do części Palestyny.

Z fiontu pracy

Wyzysk i niedza robotnika wiejskiego

Pisałem już niejednokrotnie o robotnikach miejskich, o ich pracy, zarobkach, kłopotach własnych i zawodowych. Mogłoby się wydawać, iż spraw robotniczych pracowników wiejskich nie bierze się pod uwagę i że na froncie pracy oni się nie znajdują i ich bolączki nie mają miejsca i nie odczuwa się potrzeby ich rozwiązania.

Tymczasem przeciwnie, sprawy robotnika wiejskiego są nie mniej pilne od spraw innych robotniczych i rozwiązanie ich jest tak samo bezwzględnie potrzebne na wsi, jak i w mieście.

Zazwyczaj mówi się wiele o wyzysku robotników wiejskich przez właścicieli wielkich obszarów ziemskich, co niewątpliwie i często ma miejsce, natomiast sprawa wyzysku przez wzbogaconych chłopów, pewnego rodzaju polskich „kułaków” nie jest tak dobrze wszystkim znana, mimo, że w porównaniu z wyzyskiem uprawianym przez wielkich obszarników jest on znacznie wyższy i bardziej krzywdzący nie posiadającego żadnej obrony robotnika wiejskiego.

NIE MAJĄ OPIEKI

Pamiętać bowiem należy, że pracownicy rolni mają oparcie i obronę ze strony Inspektoratów Pracy. Cięży nad pracodawcami obowiązek ubezpieczenia ich, otoczenia opieką lekarską, wypłacenia emerytury po odsłużonych latach przewidzianych ustawą i t.

p. natomiast robotnik, lub robotnica wiejska, pracując u włościan niema żadnej ochrony i w wypadku systematycznie i często uprawianego wyzysku nie mają do kogo odwołać się o natychmiastową interwencję i opiekę.

Umowy zbiorowe obowiązują tylko większą własność, natomiast nie uwzględnia się ich w stosunku do zatrudnionych w mniejszej własności.

ARBITRAZOWE NORMY PŁACY

Już nawet w pierwszym wypadku, czyli wtedy gdy arbitraż państwowy ma wgląd i sam często decyduje, normy płac nie są zbyt wygórowane.

Oto np. normy płacy ustalone arbitrażem rządowym dla województwa Małopolski wschodniej przedstawiają się w następujący sposób:

Dla robotnic sezonowych — wyżywienie, b. przeważnie jaskpe, obliczone i odwołane co do gramy i wynagrodzenie pieniężne 20 zł. miesięcznie.

Dla ordynariuszów, czyli pracowników zatrudnionych w ciągu całego roku, zamiast wyżywienia: 12 centnarów zboża, mleko (1 litr przeważnie dziennie) opał (przeciętnie 3 metry sześć. szczep. i 3 gromady gałęzi) strawne w wypadkach wyjazdu i wynagrodzenie pieniężne zł. 100 rocznie. (Taksamo wymiar żyta, opalu, i t. d. podajemy w stosunku rocznym).

ZA ZŁOTÓWKĘ MIESIĘCZNIE

Jeżeli tam się tak źle dzieje to coż dopiero w warunkach, gdzie nikt nie kontroluje, nikt nie ustala wysokości płacy i nie czuwa nad jakimkolwiek sprawiedliwym wynagrodzeniem.

To też dzieją się rzeczy naprawdę niezwykłe.

Cytuję tylko znane mi wypadki, które już dostatecznie mówią same za siebie.

Otóż np. Pewna kobieta przyleciała na służącą dziewczynę wynagradzając pensję 12 zł. rocznie i wyżywienie. Czyli, że człowiek pracował dla niej za 1 zł. miesięcznie i życie.

Utrzymanie zwierzęcia kosztuje przecież znacznie więcej, gdyż obok wyżywienia inwestycje związane z utrzymaniem obory, stajni lub uprzęży w stosunku rocznym napewno wyniosłyby znacznie więcej.

UCIEKŁ Z GŁODU

A teraz inny znów wypadek. Zamożny gospodarz, posiadający 4 własne krowy, przyjął do pracy dorosłego mężczyznę, w pełni sił, z tą drobną tylko wadą, że się jąkał.

Jako wynagrodzenie został ustalona suma zł. 40 rocznie i wyżywienie bez mleka. Widać tutaj jak daleko była posunięta oszczędność pracodawcy, który posiadał cztery krowy, pracownika swe go pozbawiał mleka.

Robotnik ten, uciekł z głodu po krótkim czasie, gdyż jak się okazało otrzymał pracę w innej wsi, gdzie mu prócz wiktury płacono „za wrotną” sumę 10 gr. dziennie!!! I przynajmniej już miał mleko i nie był głodny.

SŁUŻĄCA DO WSZYSTKIEGO

Bardzo często się zdarza, że pracownik nie ma wyraźnie ustalonego

go zakresu swej pracy. Posługując się nim do każdej rzeczy, bynajmniej nie zwiększając równocześnie wynagrodzenia.

Najczęściej to się spotyka, jeżeli chodzi o służbę żeńską zatrudnioną przy samym folwarku, czy gospodarstwie.

Kompetencje są tu bardzo obszerne.

Począwszy od sprzątania pokoi, froterowania podłóg, gotowania, prania, aż do zajęć tego rodzaju jak dojenie, czyszczenie krow, sprzątanie podwórza, obór i stajen, wszystko to musi się pomieścić w całodziennej „pracy” i w głodowym wynagrodzeniu.

Jakie są te wynagrodzenia podam jeszcze jeden przykład. Pewien wzbogacony rzemieślnik, mieszkający na wsi, płacił własnej służącej do wszystkiego „50 zł. rocznie.

OD ŚWITU DO NOCY

Nie więc dziwnego, że przy takim nawale obowiązków praca musi trwać od świtu dosłownie do nocy i to późno.

Jak widać wyraźnie, z tych kilku przykładów, które nasi Czytelnicy z własnych obserwacji mogliby poprostu w nieskończoność pomnażać, tego rodzaju stosunki, nietylko że są niezdrowe, ale poprostu niedopuszczalne.

POLE DO PRACY

Nie chcemy oczywiście twierdzić, by fakty przez nas cytowane miały być regułą. Nie wierzymy też w możliwości skutecznej akcji władz dla usunięcia wyzysku.

Główną jego przyczyną jest stan gospodarczy wsi i jej przeludnienie. Póki nie będzie należytego odpływu od zajęć rolniczych, do przemysłowych, zawsze znajdą się jednostki, gotowe do przyjęcia każdej pracy za każdą cenę.

S. J.

TEORIA I PRAKTYKA

— Co pan robi panie Rozenduft?

— Piszę protest przeciw ankiecie „ABC” o niedopuszczaniu żydów do wojska.

— Słownie! A co robi pański syn?

— Opija się esencją herbaty, czarną kawą, robi sobie za strzyki — on jutro staje przed komisją poborową, więc musi się zrobić na „C” kategorię.

3 I PÓŁ ZAMIAST 3

Ubezpieczalnia zatrudnia w Warszawie parę tysięcy urzędników i 500 lekarzy. Ponieważ ubezpieczeni mają fatalny zwyczaj chorować od czasu do czasu i z właściwą sobie złą wolą udają się wtedy do lekarzy domowych — tłok bywa straszliwy. Doktor domowy przyjmuje przeciętnie 60 pacjentów. W ciągu 3 godzin urzędowania!

Wobec protestów ubezpieczonych dostojna instytucja postanowiła złemu zaradzić. Lekarz przez 3 godziny powinien przyjąć tylko 52 chorych. Na każdego wypadnie zatem po 3 i pół minuty zamiast dotychczasowych 3. Nikt już nie będzie mógł narzekać na pospiech w badaniu.

ULICA I JEZYK

Dwaj czołowi współpracownicy „Wiadomości Literackich” wychodzą z redakcji i idą do domu.

Na placu Piłsudskiego i Wierzbowej rozmawiają klasyczną polszczyzną.

Na placu Teatralnym i Białoskiej wplątuja już trochę żargonu.

Na Nalewkach i Muranowie szwargoczą klasycznym żargonem: (kol.)

Sokołów Podlaski europeizuje się Chałatowi kupcy zwijają interesy

Sokołów Podlaski w lipcu. Pociąg idący z Siedlec do Małkini zatrzymuje się o godzinie drogi na stacji Sokołów Podlaski. Wyśiadam i rozglądam się, szukając zmian jakie zaszły od mojej poprzedniej bytności dwa lata temu.

Pierwsza zmiana, jaka się rzuca w

oczy to wcale przyzwyczajenie do utrzymania szosa, zamiast wyboistej drogi. Patrzę dalej i oczom nie wierzę. Przed dworcem stoi parę polskich domów. Nawet najbardziej stroniący obserwator musi przyznać, że są dużo czystsze i lepiej utrzymane od żydowskich.

Do miasteczka jedzie się około kilometr drogi, koło nowego stadionu sportowego. I tu widać duże zmiany. Bruki są lepsze, ułożono trotuary z płyt, wszędzie widać pracę. Bruki ulicy Piłsudskiego, na której staniem ks. ks. Salezjanów postawiono ładną, dużą kaplicę.

Gdzie indziej znów widać zielone skwery i świeżo posadzone drzewka.

Na całkowicie zażydzonej ośmiu rynku i ulicy Kilińskiego widać nowotwarte polskie sklepy. W ciągu paru miesięcy otwarto 18 nowych placówek polskich: sklepy z ubraniami, z obuwiem, mydlarnie, dwóch fryzjerów Polaków, sklep z żelazem i t. d. W najbliższym zaś czasie zostanie otwartych 9 nowych sklepów polskich.

Rozglądam się po miasteczku, zapytuję ciekawie o zmiany, o żydów i o bojkot.

Bojkot trwa nieprzerwanie. Jest on prowadzony konsekwentnie na wszystkich frontach, a więc i na odcinku, możnaby go nazwać, towarzyskim. Dawniej bowiem wzdłuż całej ulicy Kilińskiego (reprezentacyjna ulica Sokołowa, szeroka, porządnie wybrukowana, posiadająca skwer), ciągnęły tłumy spacerujących żydów i żydówek, szwargotem i specyficzną wozami zamykających tę ładną ulicę w jakis zakątek Małej Azji. Obecnie na Kilińskiego można szukać żyda ze świecą. Chałatowie towarzyszą spacerującemu po ulicach Długiej i Siedleckiej.

Bojkot w Sokołowie jest rzeczą ciężką. Miasteczko na 13000 mieszkańców liczy przeszło 7000 żydów doskonale zorganizowanych, korzystających z taniego kredytu. To też walka na terenie handlowym była z nimi szczególnie utrudniona, jeśli się jeszcze weźmie pod uwagę specyficzne metody handlu żydowskiego, nie cofającego się przed oszustwem i nieuczciwością konkurencyjną. Mimo to jednak zapal i wola zwycięstwa robią swoje. Sklepy żydowskie stoją puste, żydzi znajdują się na progu ruin.

W każdy czwartek chłopci zjeżdżają się na targ, tu już czuwają polskie placówki ostrzegające przed kupowaniem u żydów i informujące, gdzie są sklepy polskie. Zresztą dziś to już nawet nie potrzebne. Uświadomienie rodowe ogarnęło już dostatecznie chłopów, którzy zdają sobie dobrze sprawę z niebezpieczeństwa żydowskiego.

W całym powiecie we wszystkich wsiach, jak Niecież, Bujały, Gniewosze, Toczyńska Podborne daje się zauważyć silny ruch narodowy. I choć jeszcze czasami starsi nie mogą się do tego przyzwyczaić to jednak młodzież stoi całkowicie pod sztandarem Idei Narodowej i prowadzi prace propagandowe w tym kierunku.

Niestety zupełnie nie rozumieją jest stanowisko policji, która usiłuje temu przeszkadzać przez aresztowania, lub też przez perswazje i groźby. Jest już zwyczajem, że do najbardziej ruchliwego kierownika placówki dochodzi w odwiedziny jeden lub dwóch posterunkowych i zaczyna tłumaczyć, żeby „dał spokój, lepiej siedział cicho i nie narażał się p. komendantowi i p. starościom”.

Perswazje takie nie odnoszą zresztą żadnego skutku. Ruch narodowy poszedł w masę.

STEFAN FIBICH poleca: wielki — wybór KOSZUL UBRAN — KAPELUSZY

Głosy prasy O nowej fazie konfliktu wawelskiego List ks. metr. Sapiehy nie został opublikowany

Nowa faza konfliktu wawelskiego, po ogłoszeniu komunikatu urzędowego, o uznaniu przez P. Prezydenta R. P. listu ks. Metropolity Sapiehy za nie wystarczający — wywołała szerokie echo w prasie.

Ograniczając się do przytoczenia bardziej charakterystycznych głosów prasy:

„Kurier Poranny” komunikat urzędowy wraz ze swym komentarzem zatytułował: „Nowe zachowanie metropolity Sapiehy”.

W komentarzu czytamy:

„Odrzucając zachwale sposób załatwienia sprawy, ustalony przez nuncjusza, po jego porozumieniu się z rządem polskim, książe Sapieha wziął na swoje grzeszne sumienie odpowiedzialność za przewlekanie i zaostanie zaręczenia, przez niego zresztą haniebnie wywołanego. Widocznie książe Sapieha, względnie sity, jakie go otaczają, nie chce dopuścić do zażegnania konfliktu. Pragnie walki. Chce postawić w swej pysze na swoim.

Ten fakt należy ściśle ustalić, gdy sprawa znalazła się znowu w rękach sądu, który w przeciwnieństwie do krakowskiego karmazyna wykazał tyle dobrej woli i gotowości do godnego zlikwidowania sprawy.

Nie przesadzając dalszego jej przebiegu, należy stwierdzić, że kompromitujące widwisko, jakie daje książe Sapieha trwa już zbyt długo. Biskup, buntujący się przeciw władzy państwowej, kpiący sobie z urzędowych i duchownych organów watykańskich nie jest godzien piastowania stanowiska, na jakie został swego czasu powołany. „Gazeta Polska” i „Polska Zbrojna” ograniczyły się do podania bez komentarzy komunikatu PAT.

„IKC” prócz komunikatu PAT. przynosi następujące szczegółowe audiencki delegacji ks. Metropolity u P. Prezydenta:

„Pan Prezydent Rzeczypospolitej żywo interesował się zdrowiem ks. Metropolity, wyrażając radość z poprawy stanu zdrowia. Ks. biskup sufragan Rospond nakreślił P. Prezydentowi przebieg choroby, której stan w nocy z czwartku na piątek

zeszłego tygodnia był bardzo groźny, a nawet zdawało się, że bez nadziejny. Obecnie w chwili wyjazdu delegacji z Krakowa stan zdrowia ks. Metropolity Sapiehy znacznie się poprawił, co rokuje szczęśliwy powrót do zdrowia.

Następnie omówiono kwestię dotyczącą specjalnej misji delegacji kapituły krakowskiej. „Robotnik” zamieścił bez komentarzy komunikat PAT. natomiast jego bratni organ „Dziennik Ludowy” obszernie pisze o nowej fazie konfliktu opatrząc swój artykuł tytułem:

„ZABIEGI KLERY I REAKCJI W SPRAWIE WAWELSKIEJ”

„SPEŁZY NA NICZYM”

„Reakcja” — to jak wiadomo według słownika „Dziennika Ludowego” wszystko to co się pp. socjalistom nie podoba.

„Zabiegi... spełzy na niczym” stwierdza w tytule „Dziennik Ludowy”, zabiegi ku załatwieniu konfliktu wawelskiego — czegoż więc chcieli ci, którzy o załatwie

nie tego konfliktu nie zabiegali?

Komunikat „Dziennik Ludowy” pisze:

„W ten sposób próba polubownego załatwienia sprawy z krakowskim warcholem w sułanie spełza na niczym. Stoimy dziś — po dwóch tygodniach układow — w tym samym miejscu, w którym staliśmy 26-go czerwca. Jest to oczywiście stan chorobliwy. Cóż więc dziwnego, iż wywołuje oburzenie w społeczeństwie.

W „Gońcu Warszawskim” czytamy:

„Sprawa wawelska zatym wchodzi w nową fazę. Wbrew wszelkim przypuszczeniom, niestety, nie dochodzi do jej likwidacji, ale ku wielkiemu żalowi wszystkich — do jej zaostrenia.

Po ustaleniu szeregu szczegółów z przebiegu ostatnich dni „Goniec” dodaje:

„Jak należało się spodziewać, treść listu, będącego własnością p. Prezydenta, nie została opublikowana. Brak zatym elementów do pełnej oceny sytuacji.

Nie doszło do skrócenia W sprawie skrócenia dnia pracy w górnictwie węglowym

KATOWICE, 9.7. Do Katowic przybył główny Inspektor Pracy dyrektor inż. Klott i odbył w czwartek wspólną konferencję z przedstawicielami związków zawodowych celem ustalenia opinii o projektach skrócenia czasu pracy w górnictwie węglowym.

Przedstawiciele związków oświadczyli, że takie skrócenie czasu pracy, które uwzględni tylko robotników, pracujących pod ziemią, z pominięciem robotników, zatrudnionych na powierzchni, jest nie do przyjęcia przez związki zawodowe, gdyż doprowadza do rozdrobnienia wśród załóg, co w rezultacie by-

łoby przyczyną pewnego rozgorznięcia wśród robotników.

Przedstawiciele związków zawodowych jednocześnie oświadczyli, że skrócenie czasu pracy tylko o pół godziny nie uwzględni intencji zmierzających do zmniejszenia bezrobocia. Takie właśnie intencje miały związki wysuwając projekt skrócenia czasu pracy do sześciu godzin dziennie.

Tak więc mimo długotrwałych konferencji, trwających od szeregu tygodni do tej chwili do właściwego porozumienia nie doszło. Górnicy z niecierpliwością oczekują rozstrzygnięcia tej zasadniczej dla nich sprawy.

Kupon ankietowy

PYTANIE	ODPOWIEDZ
Czy usunięcie żydów z armii jest konieczne?	tak: nie:
Czy służba wojskowa powinna być zastąpiona dla żydów głównym, pracą przymusową, czy też jednym i drugim?	1) pogłównie 2) praca przymusowa 3) jedno i drugie
Czy pogłównie powinno być pobierane indywidualnie, czy też nakładane na gminy żydowskie (podział przeprowadzają sami żydzi)?	1) indywidualnie 2) na gminy żydowskie
Czy i jakie rodzaje robót powinny być wyłączone z prac przydzielonych do wykonania żydom, a jakie roboty szczególnie nadają się do wykonania przez drużyny robotnicze żydowskie?	

Ci co dbają o nasze zdrowie

Wizyta w Państwowym Zakładzie Higieny

Codziennie turyści przyjeżdżają do kompleksu gmachów przy ul. Chocimskiej 24 opatrzonej małą tabliczką „Państwowy Zakład Higieny”. Prawie nikt się nie interesuje jego wnętrzem, prawie nikt nie zdaje sobie sprawy, z ogromu pracy i ważności zadań, jakie ma do spełnienia ta placówka.

Korzystając z uprzejmości Dyrekcji wkraczamy wewnątrz. Na wstępie informują nas o ważności służby zdrowia. Wszystkie przetwory chemiczne, barwniki, szminki, ba nawet zabawki dla dzieci są badane przez Zakład Higieny, który musi stwierdzić nieszkodliwość dla zdrowia dane go obiektu.

Aby podobać tej wszechstronności Państwowego Zakładu Higieny składa się z działu bakteriologicznego i medycyny doświadczalnej, 2) działu chemii, 3) surowic i szczepionek, 4) działu wodnego, 5) działu badania żywności, 6) działu nauczania.

Dział bakteriologiczny

Zwiedzamy najpierw dział bakteriologiczny. Ważność jego nie podlega żadnej dyskusji. Zasadniczo każda choroba zakaźna powinna być definitywnie stwierdzona na własnie w tym dziale, dzielącym się na pododdziały: diagnostyki, kontroli surowic, parazytologii (walka z wszami i tyfuszem) oraz oddziału szczepionek czyniącego badania nad nowymi szczepionkami. Zwiedzamy czyste widne sale, pełne najrozmaitszych aparatów, niezrozumiałych dla laika, nieraz bardzo kosztownych, widzimy wszędzie pochylonych nad nimi laborantów w białych kitlach.

Kontrola aptek

Skolei Działu Chemii. Jego zadaniem jest kontrola nad aptekami, ich stanem higienicznym, oraz analizą wydawanych lekarstw. Periodycznie bierze się próbki lekarstw wydawanych przez apteki i sprawdza dokładnie skład chemiczny. Dziś już anegdota o aptekarzu używającym do wyrobów wszelkich leków wody i cukru brunatnego należy do przeszłości. Bardzo szybko zawnodował by do kozy.

Jednym z najważniejszych czyba działów, jest dział surowic i szczepionek. Założeniem było tu osiągnąć całkowitą samowystarczalność i zredukować do minimum import zagraniczny. Osiągnięto to w zupełności, a nawet posiadamy pewien eksport do krajów słowiańskich: Bułgarii i Jugosławii. Podziwiamy w oddziałach surowic, szczepionek, Pasteurowskim, krowianki (przeciwko ospie) wyrobu organopreparatów (hormonów, insuliny, pituitolu i t. d.) szereg najrozmaitszych przyrządów, dystrylatorów, suszarek i ogrzewarek, za pomocą których, nieraz w ciągu paru miesięcy ciągłych przeróbek otrzymujemy się wreszcie nieszkodliwą dla zdrowia surowicę lub szczepionkę. (Surowica różni się tym od szczepionki, że ta ostatnia zawiera bakterie, gdy tymczasem surowica posiada tylko trujące wyprodukowane przez bakterie i zabijające zarazki znajdujące się we krwi).

Szczepionka Pasteura

W naszych oczach demonstrują sposób wyrabiania szczepionki Pasteura przeciw wściekliznie Królik który zginął na wściekliznę zostaje preparowany, parę zręcznych cięć specjalnymi nożyczkami i oto laborant wyjmując mózg i rdzeń pacierzowy, organy posiadające najwięcej zarazków. Następnie przyrządza się z nich szczepionkę, która tyle istnieć ludzkich uratowała od niechybnej śmierci. Trzeba jednak stwierdzić, że szczepionka Pasteurowska nie jest środkiem zapobiegawczym przeciwko chorobie, gdyż stosuje się ją do ludzi, a czynnikami przenoszącymi zarazek są zwierzęta.

Woda truje

Zakład Higieny zwrócił też uwagę na wodę, którą się pije. Utworzono specjalny dział wodny, którego zadaniem jest badanie wody pochodzącej z wodociągów i studzien publicznych jak studnie gminne, mleczarni, zakładów przetwórczych i t. d. A w tej dziedzinie posiadamy wielkie braki. Załedwie 162 miasta na ogólną liczbę około 700 posiada wodociągi. Woda ze studni na wsiach jest z reguły szkodliwa dla zdrowia. Nie można tego naprawić od razu. To też dział wodny dba o to, żeby przynajmniej te studnie z których korzysta większa ilość osób posiadały dobrą zdrową wodę.

Farbowany groch

Skolei nasz uprzejmy cicerone p. dyr. E. Szulc prowadzi nas do działu badania żywności i przedmiotów użytku. Tu dopiero można się przekonać jak silnym stworem jest człowiek jeśli potrafi zjeść te wszystkie świństwa, którymi go karmią nieuczciwi sprzedawcy. A więc widzimy całą kolekcję próbek wziętych do badań, czego tam nie ma. I cukier zafalshowany siarczanem magnezu, ocet z zawiesinami pleśni, groch malowany na piękny brązowy kolor, grzyby posiadające pod kapeluszem kamienie i gwoździe w celu powiększenia wagi. Nieraz oszustwa są dokonywane b. zręcznie np. czekolada

robiona z łusek kakao, żeby nie wywoływała obstrukcji — zawiera od razu środek przeczyszczający. Osobna grupa to kosmetyki i farby do włosów preparowane z domieszką soli ołowiu i innych chemikaliów szkodliwych dla zdrowia.

Literalnie każdy środek kosmetyczny czy żywnościowy zjawiający się w handlu przechodzi przez ogniową próbę skomplikowanych badań zanim wreszcie po stwierdzeniu jego nieszkodliwości dla człowieka znajduje się na półkach sklepowych.

Szkolenie personelu

Wreszcie ostatni dział. Państwowy Zakład Higieny dysponuje personelem, składającym się z 373 osób, przeważnie z wyższym wykształceniem, wyspecjalizowanym każdy w swojej dziedzinie. Stworzyło to pomysł zorganizowania osobnego działu nauczania, który by przygotowywał na rynek. Tu prowadzi się kursy epidemiologii, higieny społecznej, higieny pracy (wspaniałe wyposażenie w kamerę do działań klimatycznych, zaopatrzoną w dopływ powietrza oczyszczanego metodą p. Prezydenta), Instytut higieny psychicznej, którego celem jest scentralizowanie i uporządkowanie prac naukowo-badawczych w zakresie higieny psychicznej.

Wzorowe muzeum

Kończąc trzeba powiedzieć parę słów o muzeum, które chociaż stworzone dla specjalistów, dzięki jednak przejrzystości swych tablic i zastosowaniu fotografii zamiast napisów jest interesujące nawet dla takich profanów jak prasa.

Choroba Barbary Radziwiłłówny

przedmiotem obrad

Zjazdu lekarzy i przyrodników polskich we Lwowie

W ostatnim dniu zjazdu lekarzy i przyrodników polskich od godz. 8-ej rano trwały obrady w sekcjach. Ze względu na olbrzymi materiał pozostały jeszcze do omówienia, niektóre referaty, oczekiwane z wielkim zainteresowaniem, spadły z programu. Tak np. na sekcji historii medycyny i nauk przyrodniczych spadły z programu dwa interesujące referaty prof. dr. Witolda Ziembickiego o o-

statnich latach Jana 3-go i jego chorobie i referat p. t. „Choroba Barbary Radziwiłłówny w oświetleniu nowych źródeł archiwalnych”. Odnosnie do pierwszego referatu prof. Ziembicki omówił tylko nieznane materiały odnoszące się do osoby Jana III, a mianowicie do jego zdrowia i życia prywatnego. Materiały te pochodzą z archiwum radziwiłłowskiego w Nieświeżu i obejmują okres od 1691 do

1696 r. t. j. ostatnich sześć lat życia Jana 3-go.

Odnosnie drugiego referatu podał kilka nowych szczegółów do historii Barbary Radziwiłłówny, podtrzymując swą dawną tezę, że zmarła ona na chorobę kobiecą.

Nieznany druk

Ponadto prof. Ziembicki przedstawił członkom sekcji historię Morszyńska, drukowaną już i ofiarowaną członkom zjazdu przez komitet w specjalnym zeszycie „Kosmosu”, oraz przedmował nieznany w bibliografii druk, a mianowicie dwie księgi profesora Padewskiego Montana, wydane przez Polaka, Walentego z Lublina.

Ciekawe operacje

Przez wszystkie dni zjazdu na oddziale chirurgicznym — ubezpieczalni społecznej w Sanatorium przy ul. Kurkowej odbywały się dla zainteresowanych członków sekcji chirurgicznej po kazowe operacje, przeprowadzane przez doc. dr. Adama Grucę. Z bar dziej ciekawych wymienić należy plastykę biodra, plastykę kolana, sekcję kolana, operację pod nazwą „Albe Gruca”, polegającą na usztywnieniu kręgosłupa wyjętą z nogi kością przy grzeczki kręgosłupa. Zainteresowanie operacjami doc. dr. Grucy było bardzo duże. Przeciętnie operacje gromadziły po dwadzieścia kilka osób asystujących.

Zakończenie zjazdu

Po południu o godz. 17-ej w pięknie przystrojonej auli uniwersytetu Jana Kazimierza odbyło się uroczyste zakończenie zjazdu. Sala wypełniła się po brzegi uczestnikami zjazdu i przybyłymi licznie gośćmi.

Pożegnane posiedzenie otworzył przewodniczący prof. Julian Nowak, który zakomunikował zebrany, że następny zjazd odbędzie się za 4 lata w Krakowie.

Z kolei prof. Nowak przedstawił nową stałą delegację zjazdową z prof. dr. E. Godlewskim na czele, poczym sekretarz zjazdu prof. Poluszynski odczytał wnioski poszczególnych sekcji do rezolucji zjazdowej. Prof. dr. Wahholz wygłosił wykład p. t.:

„Geneza przestępstwa a prawo kontrastu”.

Ostatni wykład

Prof. Wahholz w swym wykładzie poruszył problem istoty przestępstwa i powstawanie jego w pewnych wypadkach. Od początku istnienia ziemi istnieje prawo kontrastu. Po dniu następuje noc, upalne lato ma przeciwstawienie w postaci srogię zimy. Na przestępstwo zdawien dawna społeczeństwo odpowiadało odwetem w postaci kary. Kara jednak nie powstrzymała ludzi od popełniania przestępstw. W chwili gdy kara jako odwet zbankrutowała, podjęto badania genezy przestępstwa. Przestępstwem rzadzą prawa bliższe lub dalsze korzyści, pierwsze prawo rządzi przestępstwami ludzi naiwnych, drugie przebiegłych. Jest jeszcze prawo najkrótszej drogi. Najwięcej może przestępstw popełnia się z miłości, tej emanacji seksualizmu. Jest to jedna z najczęstszych przyczyn samobójstw i zabójstw. Ale są przestępstwa, przeczące miłości, chociaż z niej wyszły, bo miłość może się przerodzić w nienawiść. Ojcoobójstwo i matkobójstwo są właśnie takimi przestępstwami, opartymi na prawie kontrastu. Podrzucając dzieci i dzieciobójstwo, to również prawo kontrastu z miłością macierzyńską, zniweczona może już w chwili poczęcia dziecka.

Kara w nowoczesnym ustawodawstwie — jest obroną społeczeństwa przed zbytnią wybujałością przestępczości.

Przewodniczący prof. J. Nowak zamknął na tym ostatnie posiedzenie zjazdu.

Odkrycie nowej komety

W dn. 5 lipca obserwator astro nomiczny Uniwersytetu Poznańskiego otrzymał depeszę z międzynarodowej centrali w Kopenhadze, donoszącą o odkryciu nowej komety przez Finslera w Zurichu. Odkrycia dokonano w nocy z 3 na 4 lipca. W nocy z 5 na 6-go obserwowano komety w Poznaniu, potwierdzając odkrycie szwajcarskiego astronoma.

Szczegóły, dotyczące toru nowo odkrytej komety są na razie nieznane.

Nagroda muzyczna m. Katowic

Dn. 6 b. m. na specjalnym posiedzeniu komisji złożonej z przedstawicieli rady miejskiej, magistratu i katowickich organizacji artystycznych postanowiono ufundowaną przez radę miejską 1-szą nagrodę muzyczną m. Katowic przyznać dyr. Instytutu muz. p. Stefanowi Marianowi Stoińskiemu w uznaniu zasług, położonych około kultury muzycznej na Śląsku na przestrzeni ubiegłych 15 lat. Nagroda wynosi 3 tysiące i ufundowana została z okazji 15-iej rocznicy wkroczenia wojsk polskich na Śląsk

Życie kulturalne

PLASTYKA

WYSTAWA L. WYCZÓŁKOWSKIEGO

Dla uczczenia pamięci ś. p. Leona Wyczółkowskiego Towarzystwo Zachęty Sztuk Pięknych organizuje we wrześniu r. b. wielką, zbiorową wystawę jego dzieł.

OŚWIATA

ANALFABETYZM NA BLISKIM WSCHODZIE

Według ostatnio ogłoszonych statystyk Liban posiada 25 proc., Syria

52 proc., a terytorium Druzów w Syrii aż 94 proc. analfabetów.

VARIA

WYSTAWA AUGUSTYANSKA W WENECJI

W ramach uroczystości organizowanych w całej Italii z okazji 2000-lecia Cesarza Augusta w Wenecji zostanie otwarta wielka wystawa, na której zostaną zgromadzone bezcenne skarby sztuki pochodzące z tego okresu historii rzymskiej. M. in. na wystawie znajdują się dwa ogromne posągi Agryppy popiersie Tyberiusza i Trajana itd.

HEDDA WESTENBERGER

31)

DR. MED.

KARIN FISZER

POWIEŚĆ

Przecież to Karin wyciągnęła ją po prostu z błota i stworzyła jej życie, jakie ma obecnie, wyratowała ją z rąk własnej rodziny i otoczyła opieką i miłością. Daje jej jedzenie, o jakim nie miała dawniej pojęcia, ubiera ją tak ładnie, daje jej takie piękne upominki, stara się ją wykształcić i w ogóle bardzo jest dobra dla niej. Taka jest Karin — i choćby jej nawet sto razy zabraniała chodzić do Paskali (To tylko zazdrość u niej, albo coś podobnego). Poza tym zostawia jej zupełną swobodę, pozwala jej na przykład pójść na tańce ze znajomymi — ale Karin musi wiedzieć z kim ma iść, często chodzi do kina, często z Karin do teatru... a nigdy nie potrzebuje siedzieć w kuchni. Nie... naprawdę nie jest jej źle! A jeżeli nie zawsze będzie mogła robić tak, jakby to sobie Karin wyobrażała — to nie potrzebuje przez to być w stosunku do niej niewdzięczna i za wszystko dobro płacić podłością. To, że tam trochę podsłuchiwała przedwczoraj, jak ten Ullrich był u niej, to nie wielkiego. Dlaczego tak się dą? Człowiek musiał się jakoś dowiedzieć... Nie... ty tego nie rozumiesz — kończy Elza i oswabada się trochę z czułych objęć Franza. — Tak, jak ty to sobie wyobrazasz nie mogę mówić z moją panią doktor, ani z nią w ten sposób postępować. Już lepiej nie wtrącaj się do tego

Franz puszcza ją naraz

— Widać, że mnie nie kochasz. Gdybyś mnie kochała, byłoby ci wszystko jedno, co twoja pani myśli. Ale ty mnie nie a nie nie kochasz, pokazało się teraz... — Wstał i prostując się ciągnął — No, dobrze, że wiem o tym. Wobec tego nie potrzebuję mówić z moim szefem, żeby mnie na stałe wziął. Elza stoi, jak gromem rażona.

— Ależ Franz... No, nie bądź zaraz taki... Gdybyś mi się nie był od pierwszej chwili podobał — wcalebym z tobą nie chodziła. Może ci się zdaje, że byłabym ci taka wierna, gdybym cię nie kochała? Przecież tyli innych mogłabym mieć...

Przytula się do niego... bierze pod rękę i czule przemawia — Franku. — No, dobrze. Zobaczymy w najbliższym czasie, czy prawdziwie mnie kochasz i czy potrafisz zrobić dla mnie znów choć maleńką ofiarę. — Jak twoja doktorka przeżyje raz jasno... to taka będzie pokorniułka... rozumiesz?

Tak, Elza rozumie... i chociaż zgnębiona — postanawia za wszelką cenę nie stracić Franka... i idzie z nim.

XI

Nastąpiły ciężkie dla Karin czasy — panuje grypa i dyfteryt. Cały ranek biegnie, z długą listą pacjentów w kieszeni. — Heł to razy zrywają ją w nocy z łóżka, lub przerywają godzinę przyjeżdż... nie — to już nie jest życie — to raczej zdzieranie swoich sił! Całe szczęście, że takie gwałtowne fale epidemii nie trwają długo.

— Jak już będę miała ostatni ciężki wypadek dyfterytu za sobą — odzywa się pewnego dnia do Ullricha — zrobię sobie urlop. Na to trzeba jeszcze najmniej sześć tygodni poczekać. Mam nadzieję, że dotrąm do tego czasu.

— Naturalnie, że pani wytrzyma — odzywa się Aleksander wesoło — ja też do tego czasu wytrzymam, a potem razem pojedziemy na urlop — pani, Sybilla i ja.

Karin, choć zmęczona, śmieje się szczerze. — Pańska żona za ten dodatek słicznie podziękuje. Już nareszcie doprowadziła — szczęśliwie do tego, że z ciagle odkładanego wyjazdu coś w końcu mia być, a ja narzucam się naraz i zatrzymuję. Nie — mój przyjacielu.

Jak się ma dzisiaj? Zawsze taka zmęczona i znużona? Ullrich leży na szezlongu w pokoju przyjeżdż, rozkłada ręce. — Ach Boże! mówi — pokręci się trochę po domu — kładzie się znowu — znowu wstaje — i tak w kółko. — Myślę, że to może trochę za dużo zaraz po operacji — od razu kuracja Winklera. — Czy nie można by zrobić przerwy?

Karin przytakuje, połyka trochę kawy, którą jej przyniosła Elza... Za pół godziny zaczyna ordynować...

— Być może — muszę pomówić z Winklerem. — Ale podobno kuracja dobrze idzie, udało mu się zrzucić nielada balast z jej duszy.

Ullrich patrzy zamyślony w sufit. Komiczne doprawdy! Przychodzi taki całkiem obcy człowiek i ma na tyle siły, że zwalcza u jego żony ten balast duchowy, który tak na jego po życiu małżeńskim ciążył i tak psuł ich szczęście. A on, mąż tej swojej żony, nawet nie wie, o co to chodzi i jak ta żona bez tego wewnętrznego balastu będzie w przyszłości postępować.

— Właściwie — odzywa się ostrożnie — to ja w danej chwili nie mam już żony.

Karin stawia filiżankę, która zadzwieczała w jej ręce.

— Jakto?

— No, tak — śmieje się — przecież jest odnawiana duchowo, a ja nie mam nawet pojęcia, co z tego ostatecznie dla mnie wyjdzie... Ja również sam duchowo...

Urywa nagle i zaraz dodaje:

— Pani wie — mnie to wszystko strasznie deprymuje! — To leżenie u pani trzy godziny dziennie, podczas kiedy cały świat myśli, że ja sobie gdzieś zjadam przyjemny obiad, albo popijam czarną z kolegami? A w domu ta cała komedia — czasem strasznie mi ciężko! Albo to gonienie, niby na hokey, czy na tenis — z którego ostatecznie ładuję u pani i leżę, zawsze leżę. Można zwariować... Aż naraz wybuchnie któregoś dnia bomba i wypalę sam całą prawdę...

(D. c. n.)

LIPIEC

10

SOBOTA

Dziś św. Weroniki
Jutro 7-miu br. męcz.

TEATR WIELKI: nieczynny.
TEATR NARODOWY: „Mąż z grzechami” z Jerzym Leszczyńskim i Lubieński.

TEATR POLSKI: Dziś: „Papa”. Komedia Caillaveta z K. Lunoszą - Stepowskim na czele.

TEATR MAŁY: Nieczynny.
TEATR LETNI: O godz. 8 „Król wiołczegów”.

TEATR ATENEUM: „Zazdrość i medycyna”.

TEATR NOWY: Nieczynny.
TEATR MALICKIEJ: „Mała Kitty i wielka polityka”.

TEATR KAMERALNY: Do poniedziałku, t. j. 12 h. m. „Mecenas Bóbec i jego żona”.

TEATR 8-15: „Kolekta” z L. Szczepańską i L. Symem.

W KALISZU

zaprenumerować „ABC” można u p. Durczyńskiego ul. Piłsudskiego 17.

Pamiętki polskie w Paryżu

Paryż dla Polaków, to miasto, gdzie wiele bardzo wspomnień i pamiątek wiąże się nie tylko z ciężkim dla Polski okresem Emigracji, ale i z dawniejszymi czasami Waleczusów, Wawów i Leszczyńskich.

Należy przypomnieć, że szereg polskich „suwieniorów” nie kończy się w Paryżu na pomniku Mickiewicza przy placu Alma i tablicy z jego nazwiskiem na murach Collège de France, na dwóch pomnikach Szopena (w Ogródku Luksemburskim i Parku Monceau), ani na imieniu Ks. Józefa Monceau, który w Paryżu wywodził pod Łukiem Tryumfalnym.

Czy to będzie w sercu Paryżu, na Wyspie św. Ludwika, gmach Biblioteki Polskiej, czy Hotel Lambert i wspaniały renesansowy zegar Waleczusów z Orlem i Pogonią na kwadratowej wieży pałacu Sprawiedliwości, czy wreszcie kościół St. Germain z pięknym pomnikiem Jana Kazimierza — na każdym kroku Paryż znaczący jest pamiątkami polskimi.

Poszukajmy w Luvrze wspaniałych

W obronie nabytych praw 600 pracowników okupuje biura firmy Standard Nobel

Z powodu likwidacji firmy Standard - Nobel w Polsce S. A. i przejęcia jej przez firmę Vacuum Oil Company w akcie sprzedaży nie uwzględniono warunków zlikwidowania pretensyj pracowników, wynikających z umowy o pracę. W ten sposób przeszło 600 długoletnim pracownikom umysłowym i robotnikom grozi pozbawienie pracy i utracenie praw nabytych.

Pracownicy firmy Standard - Nobel w Polsce S. A. na wspólnym zebraniu w dniu 2 b. m. powierzyli prowadzenie akcji o odzyskanie i odprawę za przepracowane lata Zarządowi Związku Zawodowego Pracowników Handlowych i wybrali spośród siebie komitet do opracowania uzgodnionych postulatów i stałego porozumiewania się z Zarządem Związku.

Posiadając pełnomocnictwa pracowników, Zarząd Związku wystąpił do Dyrekcji firmy pre-

cyzując żądania, które ograniczają się do ustawowego odszkodowania z tytułu rozwiązania stosunku służbowego i odpraw za przepracowane lata. Bezpośrednie pertraktacje Zarządu Związku z dyrekcją firmy nie doprowadziły do żadnych rezultatów, gdyż dyrekcja oświadczyła kategorycznie, że nie odstąpi od porozumiewania się z pracownikami za pomocą okólników i że wszelkie targi z pracownikami ubliżałyby poważnie firmie. (!?)

Wobec takiego stanowiska ze strony dyrekcji Zarząd Związku zwrócił się do Inspekcji Pracy o pośrednictwo w załatwieniu zatargu. Na dwóch odbytych konferencjach w Inspektoracie Pracy dyrekcja firmy odrzuciła kategorycznie nie tylko postulaty pracowników, lecz i propozycje Inspektora Pracy zmierzające do polubownego załatwienia zatargu.

W tym stanie rzeczy Zarząd Związku, po wyczerpaniu wszel-

kich środków, zmierzających do zlikwidowania zatargu, zmuszony był chwycić się ostatecznej broni i proklamował w dniu 8 b. m. o godz. 15-ej strajk okupacyjny aż do odwołania. Wszyscy pracownicy, zarówno umysłowi, jak i fizyczni przystąpili jednomyślnie do blokady.

Zarząd Związku o wytworzonej sytuacji poinformował czynników miarodajne i dyrekcję firmy.

Proklamowany strajk w obronie zagrożonego bytu kilkuset rodzin pracowniczych i robotniczych i rozpoczęta walka z zagranicznym kapitałem nie może być obojętna dla życia gospodarczego Państwa.

Komisarz policji skazany na 2 lata więzienia

ŁOMŻA, 9.7 (tel. wł.). Łomża była ostatnio terenem niezwykle sensacyjnego procesu, jaki toczył się przed Sądem Okręgowym przeciwko Janowi Hornungowi, b. komisarzowi policji w Ostrołęce i b. komisarzowi rządowemu w Ostrowi Mazowieckiej, oskarżonemu o ogromne nadużycia finansowe, popełnione w czasie urzędowania.

Komisarz Hornung dał się szcze-

Nieprawdziwe wiadomości o rewizji w Tow. Wagonów Sypialnych

Wiadomość, podana w jednym z dzienników o rzekomej rewizji w Tow. Wag. Syp. okazała się mylna, gdyż faktycznie rewizji nie było.

Pismo, podające tę wiadomość, prawdopodobnie zostało wprowadzone w błąd przez złośliwą konkurencję. Wiadomości tego rodzaju należy traktować bardzo ostrożnie, gdyż Biura Podróży zmuszone do skomplikowanych obrotów dewizowych, nie raz dla laików niezrozumiałych, mogą wiele stracić wskutek niezasadonych zarzutów.

Wydaje się wątpliwe, by poważne firmy tej kategorii, operujące dużymi kapitałami — chciały się lekkożylnie

narażać na rygory prawne i gospodarcze jakie w tym grożą.

Dowiadujemy się, że pismo, które notatkę podało, wyraziło gotowość odwołania tej z własnej inicjatywy.

Jak się dowiadujemy, złośliwy informator wykorzystał prawdopodobnie sporadyczną kontrolę władz skarbowych, jaka z natury rzeczy musi być przez władze skarbowe przeprowadzona w każdej firmie co pewien czas.

Zadnej rewizji ani w gabinetach dyrektorów Towarzystwa Wag. p. St. i Tadeusza Rogalskich, ani w ich mieszkaniach nie było.

Węgierski żyd-przemysłowiec stanie przed Sądem Okręgowym

W dniu 14 lipca w wydziale IV karno - skarbowym Sądu Okręgo-

wego w Warszawie odbędzie się sprawa przeciwko węgierskiemu żydowi Wilderowi, oskarżonemu o usiłowanie przemycenia pół miliona złotych.

Wilder był agentem wielkiego międzynarodowego banku, działającego potajemnie na terenie państw, w których obowiązują zakazy walutowe.

Wilder aresztowano na lotnisku cywilnym na Okęcu. W kilka sekund przed odjazdem wspaniałego „Pokera” do Budapesztu, zjechało na lotnisko auto, z którego wysiadło kilku panów. Po niedługiej rozmowie z Wilderem panowie ci, ku ogromnemu zdziwieniu podróżnych nałożyli Wilderowi na ręce kajdanki i wsadzili do auta, równie błyskawicznie, jak przyjechali — odjechali.

W małej walizeczce Wildera, która miała podwójne dno znaleziono ukryte pół miliona złotych w banknotach 500 złotych.

Bezczelność szabesgojów Do polskich firm praktykanci żydzi

- Izba Przem. Handl. w W-wie wraz z organizacjami kupieckimi prowadziła akcję w kierunku umożliwienia absolwentom gimnazjów i liceów handlowych odby-

cia praktyk w przedsiębiorstwach handlowych. Zgłoszone zapotrzebowania na praktyki były przekazywane odpowiednim szkołom. M. in. zapotrzebowanie takie otrzymało Zgromadzenie Kupców m. Warszawy, które prowadzi kilka szkół. Otóż Zgromadzenie to odważyło się na krok beczelny: kierowało do firm polskich na praktyki absolwentów-żydów. Polsko-żydowska ta organizacja, dobrze obsadzona przez rozmaitych masonów z Rotary, winna dostać dobrą naukę na przyszłość.

Zapisy

na wyższe uczelnie

W przyszłym tygodniu rozpłakowane będą na wyższych uczelniach obwieszczenia o zapisach studentów na rok akademicki 1937-38.

Na Politechnice zapisy rozpoczną się w dniu 1 września. Egzaminów konkursowych odbędą się w dniach od 21 do 25 września.

Tragiczny wypadek na Wiśle Statek najechał na łódź rybacką

Na Wiśle, wprost Bielan, statek pasażerski „Goniec” idący z Płocka do Warszawy, najechał o godz. 23-ej na łódź rybacką, należącą do 50-letniego Stefana Krzyżdzkiego.

Wskutek uderzenia, łódź została rozbita, znajdujący się zaś w niej

właściciel — wpadł do wody i utonął. Złotok rybaka nie odnaleziono. Według naczynych świadków katastrofy i protokołu policyjnego, statek — na chwilę przed wypadkiem — nie dawał sygnałów i jakoby nie oświetlał powierzchni Wisły reflektorem.

Kronika prowincjonalna

LUBELSKIE

ŚMIERTELNA ZABAWA

(w) We wsi Zabrudzie (pow. garwoliński) 12-letni Henryk i 8-letni Józef Bolkowiec znaleźli na polu granat, którym poczęli się bawić. W pewnej chwili granat eksplodował, raniąc ciężko, stojącego w pobliżu, Henryka Bolkowicza. Nieszczęśliwy chłopiec przewieziony do szpitala, zmarł.

ROZPLATAŁ OJCZĄ GŁOWĘ

(w) Osada Ryki (pow. garwoliński) stała się widownią niebywałej zbrodni, której dopuścił się na swym ojcu Marianna Krępkówna. Podczas jednej z kłótni o posag Krępkówna uderzyła ojca siekierą w głowę. Nieszczęśliwego przewieziono do szpitala w stanie beznadziejnym, zbrodnia córki aresztowano.

ROZCZYNIA ŚMIERCI

Ś. P. PREZYDENTA J. PIECHOTY (w) Dnia 9 b. m. m. Lublin obchodził pierwszą rocznicę śmierci ś. p. Józefa Piechoty, prezydenta m. Lublina. Na czele Komitetu Obywatelskiego Uczczenia pamięci zmarłego Prezydenta miasta stanął p. inż. Papiewski, prezydent miasta — B. Liszkowski i inni.

SZERZA SIĘ NAPADY BANDYCKIE

(w) Do mieszkanka Michała Cyprińskiego mieszkańca majątku Podłódz (pow. łukowski), wstąpił przez otwarte okno niezidentyfikowany, który postąpił Cyprińskiego w pierś, po czym zbiegł. Ranny po upływie godziny zmarł. Za bandytą wszczęto poszukiwania.

OSTRÓW

ODZYSKAŁ WZROK

(c) Niedawno donosiliśmy, o tragicznym wypadku utraty wzroku, którego ofiarą stał się Stanisław Urbanik z Masanowa powiat Ostrow. W latach dziecięcych przez nieszczęśliwy wypadek stracił jedno oko, a ostatnio podczas naprawy parkanu, wpadł do zdrowego oka odłamek gwoźdź, który spowodował utratę wzroku.

Dzięki jednak zabiegom wybitnych lekarzy specjalistów uratowano wzrok. Urbanik już odróżnia przedmioty, i znajduje się na drodze do wyleczenia.

FALA POŻARÓW

W POWIECIE OSTROWSKIM

(c) W Dębicy pow. Ostrow powstał pożar w zagrodzie gospodarza Kyci. W chwili wybuchu pożaru Kycia pograżony był w głębokim śnie i doznał b. dotkliwych poparzeń, tak że musiano go przewieźć natychmiast do szpitala powiatowego w Ostrowie.

Pożar strawił dom mieszkalny, w którym znajdowało się: 1500 zł. gotówki, obory i stodoły. Pomimo energicznych wysiłków okolicznych straży pożarnych nie zdołano, za wyjątkiem trozdy chlewni, nie uratować. Straty są b. poważne.

W Raszkowie pow. Ostrow wskutek uderzenia pioruna u piekarnia Maciejewskiego spalił się dach mieszkalni wraz ze strychem.

W Krzemionce pow. Ostrow z powodu wadliwej budowy komina, zapalił się sadze a następnie dom, stodoła i chlewni, własność rolnika Garkarcka. Akcja ratunkowa była bardzo trudna, ponieważ zabudowania były z drewna i dachy pokryte słomą. Straty są znaczne.

POLESIE

W PIŃSKU

POWSTANIE NOWE GIMNAZJUM

W związku ze zwiększonym w ro-

ku bież. napływem młodzieży do gimnazjum, której nie można było pomieścić w zbyt szczupłych salach, 50 proc. dzieci groziło nieprzyjęcie do gimnazjum.

Wczoraj odbyło się zebranie komitetu rodzicielskiego gimnazjum w Pińsku, na którym zebrani opodatkowali się po zł. 50 na budowę nowego gimnazjum w Pińsku.

POŚWIECENIE JACHTU

„POLESZUK”

Na poświęcenie jachtu szkolnego „Poleszuk”, ufundowanego przez społeczeństwo Polesia i ofiarowane harcerstwu udaje się z Pińska na „Święto Morza” do Gdyni specjalna delegacja, jedna z uczennicy szkoły powożonej w Pińsku zostanie matką chrzestną nowej jednostki morskiej.

TURYSŌI ZAGRANICZNI

NA POLESIU

Bawi w Pińsku kilkanaście wycieczek zagranicznych m. in. czechosłowacka, niemiecka, rumuńska i angielska. Turysci zwiędają osobliwość Polesia.

RADOMSKO

KATASTROFALNY POŻAR LASU

(s) W lasach miejskich Radomska w pobliżu „Topisza” rzeki Warty Bobry, wybuchł pożar. Płomienie wskutek suszy i wiatru z błyskawiczną szybkością przeniosły się na sąsiednie zagajniki tak, że w przeciągu

zaledwie pół godziny przeszło 6 ha lasu stanęło w płomieniach. Zaalarmowana straż pożarna ze wszystkich okolicznych miejscowości, oraz z Radomska natychmiast rozpoczęła walkę ze straszącym żywiołem. Akcja ratunkowa była znacznie utrudniona z braku wody, którą musiała straż za pomocą węży wydobywać z oddalonej rzeki Warty. Po kilkugodzinnej i uciążliwej akcji ratunkowej ogień zdołano opanować. Na szczęście nie wyróżnienie i pochwałę zasługuje straż radomszczańska. Ogień, jak wynika z toczącego się dochodzenia powstał wskutek zbrodniczego podpalenia. Straty spowodowane pożarem są bardzo znaczne. Dochodzenie w tej sprawie prowadzi policja.

WILNO

VOTUM HARCERSKIE W OSTREJ

BRAMIE

Harcerze i harcerki, bawiący na jubileuszowym obozie złotowym pod Wilnem, przybyli do Wilna i złożyli uroczyste ślubowanie w Ostrej Bramie, zawierając jednocześnie w kaplicy ostrobramskiej votum. Do zabranej u stóp cudownego obrazu młodzieży harcerskiej wygłosił kazanie ks. biskup Jędrzejowski.

Votum, jakie złożył Mateo Boskiej Ostrobramskiej, przedstawia polużny ryngart z krzyżem harcerskim, św. Krzysztofem i liljami harcerskimi oraz z pełnym tekstem ślubowania.

Kronika poznańska

ODDZIAŁ „ABC” POZNAŃ: 27 GRUDNIA 2

KINA

APOLLO: „Maria Baskircowa”.

CORSO: „Córka Dżungli”.

GLORIA: „Noc w oparzu”.

GWIAZDA: „Czu - Czł - Czau”.

METROPOLIS: „Królestwo za po-

calankę”.

OSWIATOWE I. C. L.: „Kły i pa-

zury”.

RENAISSANCE: „Kochana rodzin-

ka”.

ŚLONCE: „Tyś mój cały świat”.

SWIT: „W poszukiwaniu miłości”.

TECZA - LAZARZ: „Cissy”.

TECZA - WILDA: „Cygańskie dzie-

wo”.

WILSONA: „Kariera”.

PROCES INŻ. LESZCZYŃSKIEGO

W odbytym wczoraj procesie przeciwko byłemu dyrektorowi Klubu Urzędniczego w Poznaniu, inż. Tadeuszowi Leszczyńskiemu, oskarżonemu o defraudację kwoty 10.522,05 zł, tym, iż wciągnięty został do hazardowej gry w karty przez stałych gości klubu pp. Karola Znamierowskiego, kpt. Krasuskiego i Jerzego Temnickiego i był przez nich systema-

tycznie ogrywany.

Inż. Leszczyński skazany został za popełnienie defraudacji — na półtora roku więzienia bez zawieszania.

UNIEWINNIONY OD ZARZUTU

ZABOJSTWA

Na ławie oskarżonych przed Sądem Okręgowym w Poznaniu zasiadł w dniu wczorajszym 19-letni Stanisław Homan, pod zarzutem nieumyślnego spowodowania śmierci 12-letniego ucznia Mariana Pietrowskiego.

Sąd po naradzie ogłosił wyrok uniewinniający osk. Stanisława Homana od zarzutu. W uzasadnieniu wyroku sąd przychylił się do wywodów o-

broncy, przyjmując nieszczęśliwy wypadek.

Rozprawie przewodniczył s. o. Ostrowski.

DYR. SOLSKI NA WAKACJACH

Do Ostrowsza przybył znakomity artysta scen polskich, Ludwik Solski, z małżonką. Artysta udał się do Oświecimia w powiecie kępińskim gdzie zamierza spędzić wakacje.

KŁĘSKA MSZYC NA POMORZU

Ze wszystkich stron Pomorza nadchodzą wiadomości o masowym pojawieniu się mszyc, w szczególności na kwiatkach i na roślinach motylkowych (groch, wyka, łubin itd.). Kłesze sprzyja długotrwały brak deszczów.

Tylko ulewę mogą uchronić jeszcze rolników od poważnych szkód.

ZGON ARTYSTY - MALARZA

W Podzamczu, pow. Kępno zmarł w 62-m roku życia s. p. Wacław Hundt, znany artysta-malarz. Zmarły był uczniem Gersona. Specjalnością s. p. Hundta była sztuka kościelna.

ŚMIERTELNIE RAZONY GROMEM

W czasie szalejącej burzy nad powiatem jarocińskim grom uderzył w dom p. Gerharda Carsta w Dębnie. Zamieszkały tam kupiec, p. Józef Marcinkowski, liczący lat 31, uległ śmiertelnemu porażeniu.

KRWAWA BOJKA

Na niewyjaśnionym tle doszło na Wolicy do ciężkiej bójk. Sprawą zajęła się policja, wezwano też pogotowie ratunkowe, celem udzielenia pomocy niejakiemu Naroznemu z ul. Żydowskiej 9, któremu przeciwnicy zadali kilka ciosów nożem w głowę. Krwawiącego oficje Naroznego przewieziono do szpitala miejskiego.

OGŁOSZENIA DROBNE

RÓŻNE

A. WYTWÓRNA BIELIZNY

S. OLSZEWSKI Warszawa Koszykowa 48, poleca bieliznę: damską, męską, dziecięcą, pościelową, piżamę, bieliznę i pasy brzuszne. Firma istnieje od 1912 r. 10 proc. rabatu dla okazjela nin. ogłoszenia. Sprzedaż detaliczna i hurtowa.

C. J. BORUCKI

MARSZAŁKOWSKA 79

PLASZCZE, PELERYNY impregnowane. Artykuły plażowe, PASY elastyczne PONCZOCHY lecznicze Obuwie letnie, tenisowe, pokojowe, gimnastyczne.

MATERIAŁY

BIELSKIE ANGIELSKIE „SPORTEX” i DODATKI KRAWIECKIE tanio poleca C. KRAWCZYŃSKI HOZA 23 (sklep).

WYCIĘTORY

elektryczne, rufkowe, o-

świetlone na stałą pracę dla fabryk, cukrowni, kin, sal publicznych i t. d.

Wytwórnia S. Nagłowski. Złota 36a tel. 6.99-50.

Wycięt miedziarnar. doko-

ła Polski zwyciężyły rowery w składzie 4-ch

(Moculski, Wiśniewski, Urbanik, Wandor), dzięki lekkiej i dobrej budowie rowerów fabryki St. Rybowski.

Leszno 26.

MATERIAŁY BUDOWLANE

BETONOWNIA „GOŁKOW”

Warszawa, Sołec 28. tel. 9.59.74

Płyty Krawężniki, Kregi, Rury, Słupy, Tralki, Wazony, Kule, Miaki-Korytka, skiewce. Ceg. Pustaki U-

grodzenia betonowe pełne, ażurowe. Tarasy Osadniki. Baseny i t. p.

Materiały budowlane: Cegła, Pu-

staki, Gips, Cegła szklana, Wap-

no, Cement, Stal zbrojeniowa „Isteg”.

Wanny stalowe emaliowane „Olkuza”.

Popadka gębowa i terrakotowa. Gla-

zura, Opale. Płyty podłogowe i inne

artykuły gumowe „Wolbrom” Kafe-

ryki i majolikowe. Krycie dachów

papa i ruberoidem i t. d. K. Golański

Warszawa, al. Królewska 29-a Tel. 335-06.

NAUKA I WYCHOWANIE

KROJU

modelowania szycia, wyuczają gruntownie Kursy Ireny Pięko, Nowogrodzka 26, stosując dla Cystelnice ABC specjalne ulgi. Zapisy codziennie.

Pomoc Szkolna. Kraków.

Przedm. 38, tel. 217-16.

Mebel szkolny. Przyrządy fizyczne, Szkło laboratoryjne, Epidiaskopy, Mikroskopy, Tablice poglądowe, Mappy, Globusy, Minerały.

MEBLE

A.A.) OKAZJA-MEBL

Firma chrześcijańska J. CIEŻKOWSKI Plac Trzech Krzyży 12 — Nowy świat 39. — Pięć razy źródło!

— Własna wytwórnia! — Pokoje komplety od 800 do 1500 zł. Gabinet — Stółowe — Sypialnie — Kluby — Pokoje — uniwersalne — kombinowane. Pojedyncze sztuki. — Dogodne rozplaty. — Bezpłatne porady. — Projekty „Wnętrz” Nowy świat 39. Plac Trzech Krzyży 12.

Rokowania chińsko-japońskie Oficjalne hołdy i... oficjalne brudy

nie dały wyników

Obie strony gotowe do walki

PEKIN, 8. 7. Zbrojny konflikt japoński, który miał miejsce w ważnym punkcie kolejowym Feńtaj, leżącym na południe od Pekinu, zdaje się przybierać niepokojące rozmiary. Od chwili zajęcia Lukoczan przez wojska japońskie i rozbrojenia tamtejszego chińskiego garnizonu, obie strony otrzymały znaczne posiłki. Z Pekinu i Tientsinu odeszły do Lukoczan czołgi oraz zmotoryzowane baterie. W środę wieczorem obie strony zawarły zawieszenie broni, często jednak przerywane nieoczekiwanymi strzałami. Straty chińskie wynoszą podobno około 200 osób zabitych i rannych, strona japońska podaje swe straty 10 zabitych, w tym 2 oficerów. Wydaje się jednak pewnym, że straty obu stron rachować można w setki zabitych i rannych.

Koncentracja sił japońskich

TIENSIN, 8. 7. W dniu dzisiejszym 11 samolotów wojskowych japońskich przeleciało nad Tientsin, udając się w kierunku Feńtaj. Wiadomość ta wskazuje, że w okolicach Feńtaj wojska japońskie rozpoczęły operacje wojskowe przeciwko Chińczykom. Z Tientsin wysłano w kierunku Feńtaj 15 samolotów ciężarowych z wojskiem oraz pocąg z żołnierzami i amunicją. Garnizon japoński znajdujący się w Tienchan otrzymał rozkaz udania się do Feńtaj, które w chwili obecnej stało się centrum koncentracji sił japońskich.

Stan oblężenia

SHANGHAI, 8. 7. Według nadesłanych tutaj wiadomości miały nastąpić nowe incydenty pomiędzy wojskami chińskimi i japońskimi w pobliżu Lukoczan. Według dość wiarogodnych źródeł, żołnierze należący do 29-ej armii chińskiej zatrzymali pociąg napelniony wojskiem japońskim, który wyruszył z Tientsin w kierunku do Feńtaj. W związku z wypadkami, jakie miały miejsce w Feńtaj w okręgu tejże nazwy ogłoszono stan oblężenia.

Ostre pogotowie floty

SHANGHAI, 8. 7. Walki chińskie — Japońskie ustały o godzinie 23-ej. Stan oblężenia proklamowano również w Tientsinie. Chiński minister spraw zagranicznych Wań Czuń - Gui przerwał urlop i powraca samolotem do Nankinu.

Dowództwo japońskiej marynarki wojennej zarządziło, w związku z incydentami w Chinach północnych ostre pogotowie marynarki wojennej.

O godz. 23-ej japońskie władze wojskowe oświadczyły, iż w Chinach północnych panuje kompletny spokój. Z Tientsinu wysłano do Feńtaj 20 samochodów ciężarowych z żołnierzami.

Rokowania prowadzone w Pekinie w sprawie uregulowania konfliktu zakończyły się około północy bez rezultatu. Należy z każ-

dej chwili spodziewać się wznowienia działań wojennych. Obie strony są całkowicie gotowe do walki.

Prokurator Wyszyński przeciwko „wrogom ludu”

Skandal w fabryce wędlin

MOSKWA, 8. 7. Dyskusja nad dzisiejszym posiedzeniu C. I. K-u nad referatem Jakowlewa o ordynacji wyborczej była utrzymana w zakreślonych ramach, t. zn. poszczególni mówcy zaczynając i kończąc swe przemówienia wyrazami hołdy pod adresem Sta-

lina, zgodnie chwalili ordynację wyborczą, potępiając przy tej okazji prawo wyborcze w całym świecie, a głównie w Niemczech.

Ślubowali oni przy tym, iż „będą gorliwie wyszukiwać „wrogów ludu” i tępić ich niemiłosiernie”. Po tych częściach przemówień nastąpiła krytyka lokalnych organów sowieckich.

Prokurator Wyszyński położył nacisk w swoim przemówieniu na konieczność wzmożenia walki z „wrogami ludu”, zaznaczając, że przejdzie do nowych form „demokracji sowieckiej” pozwoli na rozszerzenie ram tej walki.

Nie brak było również ataków na duchowieństwo. Duchowni poszczególnych wyznań, jak twierdził mówcy, „usiłują wykorzystywać kampanię wyborczą dla swoich celów i rozwijają agitację antysowiecką”.

Z dyskusji dzisiejszej można wnosić, że prowadzona obecnie walka z t. zw. „wrogami ludu” w okresie kampanii wyborczej wzmoże się jeszcze bardziej. Walka ta prowadzona jest w kierunku usuwania z aparatu administracyjnego i partyjnego starych, niepewnych elementów komunistycznych i zastępowania ich młodymi siłami partyjnymi wychowanymi w duchu wierności obecnemu reżimowi.

„Wrogowie ludu” a nieświeże wędliny

MOSKWA, 8. 7. Fabryka wędlin Piszczetow w Moskwie sprzedała ostatnio 85 kg. kiełbas do składów, znajdujących się na terenie fabryk cementu „Oktabr” i „Proletarij”.

W kilka godzin po sprzedaży tych produktów w ambulansach fabrycznych zanotowano, jak donosi dziennik „Izwestia” kilkanaście wypadków zatrucia. Jak się okazało, produkty pochodzące z tej fabryki były nieświeże, masywny i stęchły fabryczne nigdy nie były myte, fabryka zaś pomimo upału nie posiadała chłodni.

Charakterystycznym jest fakt, że w tym samym budynku co fabryka mieścił się urząd sanitarny i oddział miejskiego urzędu zdrowotnego, które bynajmniej nie pokwapiły się zarządzić inspekcji w fabryce. Jak pisze dziennik, winę w tym wypadku ponoszą „wrogowie ludu”, którzy rozmyślnie produkowali nieświeże wędliny.

Nieinterwencja na rozdrożu

Czy obrady komitetu londyńskiego przyniosą pozytywne rezultaty?

BERLIN, 8. 7. Tematem politycznym dnia dzisiejszego jest w pierwszym rzędzie posiedzenie komitetu nieinterwencji. Mimo oświadczeń min. Edena, iż nie wysunie on żadnego nowego projektu, w Berlinie żywią nadzieję, że strona francusko-brytyjska ułatwi znalezienie kompromisowego wyjścia z sytuacji.

Ze strony niemieckiej zupełnie wyraźnie zmierzają do utrzymania nieinterwencji, przewidując groźne konsekwencje w razie jej ewentualnego rozbitcia się. Na czoło argumentów niemieckich wysuwa się wręczona w Londynie i w Paryżu nota gen. Franco, która domaga się uznania jego rządu za stronę prowadzącą wojnę. Mimo ostrej krytyki, jakiej uległ ten projekt w Londynie, uważają tu, że mógłby on stanowić podstawę do osiągnięcia kompromisu, zwłaszcza, iż stronie angielskiej zależeć powinno na utrzymaniu dobrych stosunków z rządem, mającym w ręku szereg poważnych przedsięwzięć brytyjskich na terenie Hiszpanii.

Urządowy „Voelkischer Beobachter” robi przy tym aluzję do pewnych bliżej niesprecyzowanych kroków brytyjskich, które wskazywałyby na to, iż rząd brytyjski, nawiązując bezpośredni kontakt z rządem gen. Franco, rozważał już możliwość uznania go za stronę wojującą. Stanowisko, zajęte w ostatniej nocy niemiecko-włoskiej w tej sprawie nie powinno, zdaniem niemieckich kół politycznych, wpłynąć ujemnie na przyjęcie tej zasady, która ułatwiłaby wyjście z obecnego impasu.

Wydaje się przy tym, iż wysu-

wanie przez W. Brytanię kwestii wycofania ochotników stanowiącym punktem do osiągnięcia kompromisu, gdyby dało się to zrealizować również po stronie rządu walencckiego.

Strona niemiecka wychodzi jednak z założenia, iż za ochotników

uważani być winni ci wszyscy, którzy przybyli na teren czerwonej Hiszpanii po 22 czerwca ub. roku, niezależnie od przynależności państwowej. Gdyż, jak wiadomo, rząd Walencji udzielił obywatelstwa hiszpańskiego całemu szeregowi wolontariuszów.

*Mała kobietko, czy wiesz,
Ze podobać możesz się też?
— Ale tylko z włosami jasnymi
„Hezablondem” tlenionymi —
Ach, wierz mi, wierz!*

Henryk ŻAK w Poznaniu
Fabryka perfum, kosmetyków i mydeł toaletowych

Prof. Bartel pisze książkę O młodzieży akademickiej

Polska Agencja Telegraficzna ogłasza dalszy ciąg rozmowy swego przedstawiciela z prof. Kazimierzem Bartlem na temat zamierzonych przez niego prac naukowych. W zakończeniu tego doniesienia znajdujemy następującą zapowiedź:

„Nadto prof. Bartel, opierając się na swym 30-letnim doświadczeniu i obserwacji, zamierza napisać broszurę o zagadnieniu młodzieży w Polsce, w której przytoczy cały szereg nieznanych faktów z

dziejiny ustroju szkolnictwa i życia młodzieży akademickiej i wskaże spos. którym tego zjawiska można rozstrząsać”.

A więc jednak... prof. Bartel „wskaże sposób”... „przytoczy szereg nieznanych faktów z życia młodzieży akademickiej”.

Jest to jak się zdaje już dość wyraźna zapowiedź, że prócz pracy naukowej p. prof. Bartel myśli o powrocie do działalności publicznej i politycznej.

Zapas złota Banku Francji zmalał przez tydzień o 6 miliardów

PARYŻ, 8. 7. Ogłoszony w czwartek tygodniowy bilans Banku Francji obejmuje okres czasu od 24 czerwca do 1 lipca, a więc okres najbardziej krytyczny dla waluty francuskiej. W czasie tym ilość złota posiadana przez Bank Francji zmniejszyła się o 6 miliardów franków, podczas gdy w okresie poprzedzającym zapas ten zmniejszył się również o 2 i pół miliarda.

Ogólna ilość złota na dzień 1 lipca wynosiła 48 miliardów 659 milionów franków, przyjmując, że t. zw. frank Auriol'a posiada 49 miligr. złota. Obieg banknotów umieszczonych jako

pozycje po stronie biernej bilansu, wynosił 88 miliardów 687 milionów franków, czyli o 701 milionów franków więcej, aniżeli w tygodniu poprzedzającym. Pokrycie złotem obiegu banknotów w tygodniu od 24 VI do I VII, wynosiło 47,53%, podczas, kiedy w tygodniu poprzedzającym wynosiło 52,80%.

Rumunia wycofuje złoto z Banku Francji

BUKARESZT, 8. 7. Jak słychać skarb rumuński postanowił jednorazowo spłacić cały dług Banku Francji, wynoszący ćwierć miliarda franków. Pożyczka ta była przez Bank Francji udzielona pod zastaw części zapasu złota Banku Rumuńskiego i z za-

strzeżeniem, iż zastaw ten będzie zwrócony po uiszczeniu ostatniej raty długu. Jednorazowa spłata tego kredytu ze strony Rumunii ma na celu natychmiastowe wycofanie złota oddanego Bankowi Francji w zastaw.

Budapeszteński grafolog skarży spadkobierców Rockefellera

BUDAPESZT, 8. 7. Budapeszteński grafolog i astrolog Zoltan Endrei wytoczył spadkobiercom Rockefellera proces o 1000 dolarów. Endrei twierdzi, że przed 5-u laty postawił Rockefellerowi, który był wtedy poważnie chory, horoskop w którym przepowiadał jego śmierć dopiero na miesiąc maj 1937 r., w którym radził mu żyć do tego czasu bez większych obaw i trosk. Wskazówki Endrei'ego zostały dosłownie wykonane, i zdaniem astrologa, miliarder za-

wdzięcza jego jasnowidztwu to, że dożył do 1937 r.

JUŻ POWIEDZIANO W PRASTARYM ANNALE ŻE DOBRY POLONUS CHADZA W SAMODZIAŁE LESZCZKOW

Aleja Jerozolimska 30 Krak. Przedmieście 13 Wierzbowa 2 L. Bosz

Epilog kursów „Deutsche Vereinigung” przed sądem okręgowym

TORUŃ, 8. 7. Przed sądem okręgowym w Chojnicach odbył się ostatni proces przeciwko 22 członkom „Deutsche Vereinigung”, aresztowanym w m-cu kwietniu w majątku Kęsowo powiatu tucholskiego.

Akt oskarżenia zarzucał oskarżonym przynależność do związku, którego celem i zadaniem miały być trzymane w tajemnicy przed władzami państwowymi. Oskarżenia odpowiadały z art. 165 par. 1 K. K.

W toku dochodzeń ustalono, że w kwietniu r. b. zarząd „Deutsche Vereinigung” w Bydgoszczy urządzał w schronisku dla młodzieży w Zielonce, pow. sąpoleńskiego, kilkutygodniowe kursy przeszkoleniowe, w których brała udział również młodzież poniżej lat 18-tu. Na kursach tych odbywały się wykłady na tematy społeczno-polityczne oraz musztra. Ponieważ urządzenie podobnych kursów przekraczało ramy statutowe stowarzyszenia, starosta powiatowy bydgoski udzielił zarządowi „Deutsche Vereinigung” w Bydgoszczy upomnienia, zakazując jednocześnie utrzymania obozu dla młodzieży. „Deutsche Vereinigung” zlikwidowało wtedy oboz w Zielonce, a uruchomiło drugi w Kęsowie pow. tucholskiego.

Wszyscy oskarżeni do zarzucanych im czynów nie przyznawali się. Zeznania składali bardzo ostrożnie. Przewodcy motywowali urządzenie obozu pracy w Kęsowie tym, że właścicieleki tego majątku prosili zarząd „Deutsche Vereinigung” o udzielenie im pomocy finansowej i dostarczenie sił roboczych w celu zamiany wielkiego parku na ziemię orną.

Po zeznaniach świadków i oskarżonych, oraz po przemówieniach prokuratora i obrońcy sąd ogłosił w dniu wczorajszym wyrok skazujący: komendanta obozu Klimka na 2 lata więzienia, Drossaarmina na 20 miesięcy więzienia, Gero Gersdorfa i

Freiman Liselotte po 15 miesięcy, Banacha, Rosenberga, Falkenberga, Hundta, Schulza i Willy Mittelstaedta po 8 miesięcy więzienia, Kreugera na 15 miesięcy, więzienia, Anklamia i Altschellera po 8 m-cy więzienia, Grzybińskiego, Launa, Marksa, Fehnera po 5 miesięcy więzienia, Adama i Brunka na umieszczenie w zakładzie poprawczym z zawieszeniem na 3 lata, zaś siostry Wehr po 10 m-cy więzienia.

Przewód sądowy wykazał, że kurs prowadzony był na wzór przysposobienia wojskowego.

Perły... bez kawiarni

Groźba struku powszechnego

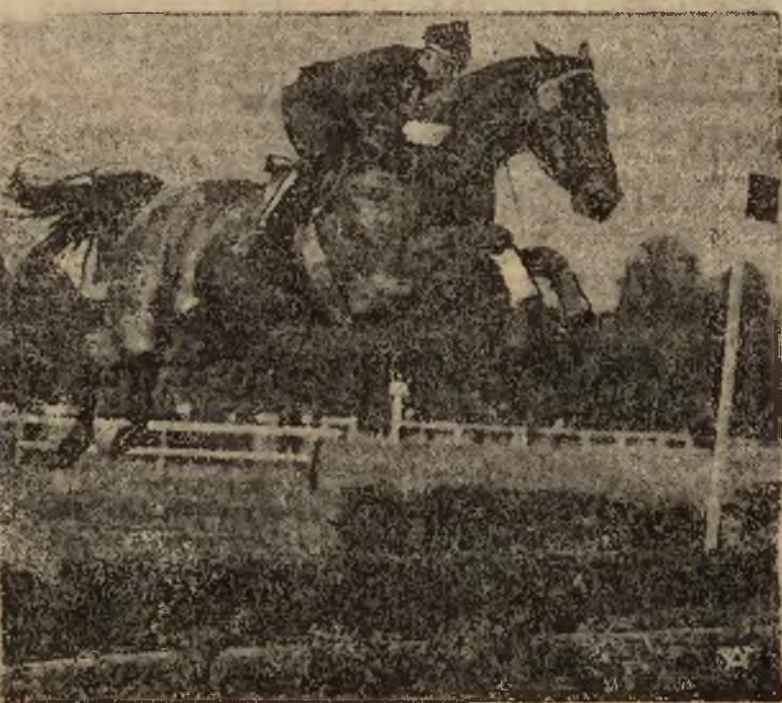
PARYŻ, 8. 7. Zatarg w przemyśle kawiarnianym i restauracyjnym trwa. Dotyczy on głównie wielkich zakładów kawiarnianych. W czwartek strajkowały trzy wielkie kawiarnie na Polach Elijskich: „Colisée”, „Marignan” i „Rond Point” oraz „Café de la Paix” i „Café Viel”.

Sytuacja obecna jest o wiele poważniejsza, niż zapowiadano, strajki bowiem przybierają wybuchową formę, paraliżującą całkowicie dany zakład, często w formie okupowania kawiarni i zajmowania stolików przez strajkujących kelnerów, którzy porzucają swą pracę niespodzianie w czasie obsługiwa klientów.

W prezydium rady ministrów i

ministerstwie pracy toczą się nieustanne konferencje, mające na celu zlikwidowanie konfliktu, a przede wszystkim zażegnanie groźącego na pięcie powszechnego strajku. Rząd ze swej strony czyni wszelkie wysiłki, aby doprowadzić do kompromisu.

Sukces jeźdźców polskich

W Instenburgu (Prusy Wschodnie) odbył się międzynarodowy konkurs hipiczny „Potęgę skoku”. W konkursie tym por. Komorowski (włocznym na zdjęciu) zdobył II i III nagrodę.

Żydzi niezadowoleni z podziału Palestyny

JEROZOLIMA, 8. 7. Opublikowanie raportu komisji królewskiej wywołało żywą opozycję w kołach żydowskich, które domagają się utrzymania mandatu w formie określonej w r. 1922. Koła arabskie z wyjątkiem elementów skrajnych, nie przyjęły zaleceń komisji królewskiej zbyt wrogo. Wydaje się, iż są one skłonne do przyjęcia planu brytyjskiego zgodnie z zaleceniami swych przewodców.

LONDYN, 8. 7. „Evening Standard” donosi, że głównym zastrzeżeniem żydów w stosunku do zaleceń komisji królewskiej jest zarzut, że przydzielony im obszar jest zbyt mały. Żydzi zdecydowali się do podjęcia stanowczej walki o obszary pustynne na południu Palestyny, graniczące z kanałem Sueskim, uważając, że ziemie te w rękach żydowskich przestałyby być pustynią.

REDAKCJA: Warszawa, Al. Jerozolimskie 121. Telefon 666-62 (sekretariat) 666-99 (ogólny). Oddział miejscowy „ABC” Al. Jerozolimskie 3 a. Tel. 88-333 przyjmuje interesantów codziennie w godzinach 16.30—19.30.

ADMINISTRACJA: Warszawa, Al. Jerozolimska 121. Tel. 309-33. Kantor prenumeraty Al. Jerozolimska 3 a I piętro. Tel. 8-18-33. Zarząd i Dział Ogłoszeń: Al. Jerozolimska 2 a. Tel. 727-33. Konto P. K. O. 23400 Skrzynka Pocztowa 745 Adres telegraficzny: „ABC” Warszawa.

PRZEDSTAWICIELSTWA: Łódź, Piotrkowska 103. Tel. 111-44. Biuro czynne w godz. 10—13 i 15—18. Poznań 27 Grudnia 2, Włocławek, Cyganka 34, tel. 135.

PRENUMERATA: miejscowa (z odnośnieniem do domu) i na prowincji zł. 2.30 miesięcznie; wydanie B wraz z dziełami Sienkiewicza zł. 3.30 miesięcznie. Za granicą zł. 4.00. Wyd. B (z premią książkową) zł. 5.50. W Austrii, Czechosłowacji, W. M. Gdańsku i na Węgrzech cena prenumeraty jak w kraju.

Ceny ogłoszeń: za miejsce wyszukawki i milimetra przez szerokość jednej szpalaty (na wszystkich stronach po 4 szpalaty: na 1-ej stronie — 1 zł w tekście (wśród artykułów) — 70 gr., w reklamach (wśród ogłoszeń) — 50 gr. na ostatniej stronie — 60 gr. Notatki reklamowe — 1 zł. Komunikaty i wyjaśnienia — 1.50 zł. Opisy specjalne — 3 zł. Lekarskie — 30 gr. Nekrologi po 30 gr. Drobnie po 20 gr. za wyraz, duże liter w ogłoszeniach drobnym — licza się 2 oddzielne wyrazy. Tysiąc druków podwójnie. Notatki reklamowe oznaczają się cyfrą (N.), a komunikaty wyjaśnienia cyfrą (K.) Za terminy druku ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Dział ogłoszeń: Aleja Jerozolimska 2 a — biuro czynne od godz. 9 rano do 6 wiecz. Tel. 727-33.

Wydawca: Spółka Wydawnicza „ABC” Sp. z ogr. odp.